

Debesuota,
dieną 34°, naktį 29.
Saulė teka 7:09, leidžiasi 4:58

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. XLV.

Price

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

Gratis

Chicago 8, Ill.

Pirmadienis, Sausio-January 27 d., 1958 m.

Kaina 7c

22

SOVIETAİ ATMETA VAKARU DERYBU SĄLYGAS

DIDŽIAJĄ SUKAKTĮ MININT

Savo aukomis ir pasižventimu lietuvių tauta prieš keturiasdešimt metų iškovojo sau laisvę ir Lietuvai nepriklausomybę. Niekas laisvės lietuviams neatnešė ir nepadovanojo. Tūkstančiai geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų aukojosi ir kovojo už laisvę su caro žandais ir kazokais 1812, 1831, 1863, 1905 metais ir su bolševikais 1919-20 ir 1941 metais. Daugel jų žuvo Lietuvoje kovos laukuose ar Sibiro taigose tremtyje — už tėvų žemę, už šventą idealą gyventi laisvai savo nepriklausomoje nuo svetimų valstybėje.

Lenkiamė galvas prieš didvyrius; jie atidavė Lietuvai viską, ką turėjo, net gyvybę, už laisvę ir šviesesnį rytojį.

Jų įskovota Lietuvai nepriklausomybė įgalino tautą sudaryti savo valstybines institucijas, nustatyti demokratine santvarka, vykdyti žemės reformą, pakelti krašto ūkį iki tokio laipsnio, kad jo augimu ir pastovumu stebėjosi svetimieji, įvesti aukso pagrįstą pastovų piniginių vienetą, sukurti modernią švietimo sistemą, aukštai pakelti visas kultūrinės srities ir išplėsti ūkinius ir kultūrinius ryšius su plačiuoju pasauliu. Šie laimėjimai tebeieškia vilčių ir jėgų vesti kovą toliau su tuo pačiu istoriniu priešu už krašto išlaisvinimą ir nepriklausomos valstybės atstatymą.

Primestoji komunistinė santvarka mūsų žmonių dvasios nepalaužė. Jie ir toliau drąsiai visur ir visada pasirodė esą verti savo garbingos, laisvės mylincios, tautos vardu. Kaip savo laikų carų ištautinimo režimas spontaniškai išaukė reakciją ir pagimdė „Aušrą“, „Tėvynės Sargą“, „Varpą“, davė vėsk. Valančių, Kudirką, Basanavičių, Maironį, Tumą, Grinį, Sleževičių ir eilę kitų tautai pasižventusių sūnų, taip ir dabar Sovietinė spriedžia gindo naujus didvyrius, kurie, nenuleisdami rankų, kuria ir stiprina lietuvių atsparumą prieš rusinimą ir kietina ryžtą ištverti ligi laisvės bus atgauta.

Švędami šiuos sukaityvinius Lietuvos Nepriklausomybės Atgavimo Paskelbimo Keturiasdešimtuosius metus, kviečiame visus stiprinti viltį ir ryžtą kovą laimėti, kaip ilgai toji kova besitruktų, o kovai vesti savo džiaukta remti Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbus.

Toji parama ypatingai reikalinga šiuo metu, kada Maskva yra pasižovusi visomis politinėmis, ūkinėmis, propagandinėmis net ginklo priemonėmis priversti laisvą pasaulį pripažinti esamąją Lietuvos, lygiai ir kitų pavergtų kraštų, padėtį amžiams stabilizuotą. Kremliaus valdovai, piršdami už tai vakarams taria, saugumą ir taiką sambūvi, tuomi pat siekia nuginkluoti juos kariniais, politiniais ir ideologiniais, o suskaldydami jų vieningumą, susilpninti laisvųjų kraštų pasipriešinimą Sovietų ekspansijai. Sovietai tikisi, kad vakarai, jų pabūgę, sėsis už bendro stalo ir pasirašys su jais nepuolimo ir kitokias sutartis, kurios laiduotų jiems pavergtos imperijos ribas, užmigdytų laisvojo pasaulio budrumą ir atkeltų vartus užvaldyti visą pasaulį.

Tokio visuotinio komunistinio

sąmokslu metu mūsų pirminė pareiga visiems be išimties įsijungti į intensyvią Lietuvos laisvinimo žygį ne vien žodžiu, bet darbu ir lėšomis. Nė vienas Sovietų žygis įsijungti Lietuvos pavergimą neturi likti be pasipriešinimo ir be paaiškinimo pasauliui ir mūsų tautai pavergtame krašte, krašte, ko Sovietai siekia ir ką jų kėslai reiškia. Vlikas tai daro kasdien raštais ir oro bangomis per savo radijo programas iš Madrido, Romos ir Vatikano, skirdama tam 80% visų savo lėšų.

Bet komunistai ne mažiau siekia mus pačius suskaldyti iš vidaus, kad vedamąjį laisvinimo darbą susilpnintų, mus sukiršintų ir išblaškintų į grupių grupes, kurios, vieton vieningo darbo, viena kitai kliudytų veikti. Akivaizdoje griauančių prieš pastangų, padarykime visą, kad šie jubilejiniai Metai būtų ir vienybės metais.

Kiekvienas lietuvis teisiųjų, kad jį pavergusios jėgos pakels tebus supažindintas su Lietuvos byla ir jos kova už laisvę! Kiekvieno krašto kiekvienas žymnis politikas, pareigūnas, kultūrininkas ar visuomenės veikėjas tebus supažindintas su Lietuvos byla ir jos kova už laisvę! Kiekvieną brolių ir sesė okupuotame krašte tepasieikia laisvę esančiųjų balsas ir tiesos žodis!

Laisvė yra visuotinė ir nedaloma vertybė. Lietuvai esant nelaisvėje pasaulis negali tikėti, kad ją pavergusios jėgos pakels laisvuosius kraštus taikoje ir ramybėje. Priminkime šią tiesą visiems ir keltume mūsų tautos pagelbos šauksmą, kad Lietuvos laisvinimo kova, o lygiai ir kitų Sovietų pavergtų tautų laisvinimas būtų pripažintas pasauliniu reikalu ir tarptautiniu judėjimu už pagarbą ir teises žmogui, už laisvę tautoms, už teisingą taiką, saugumą ir gerbimą visiems.

Petys į petį už tautos laisvę, už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas

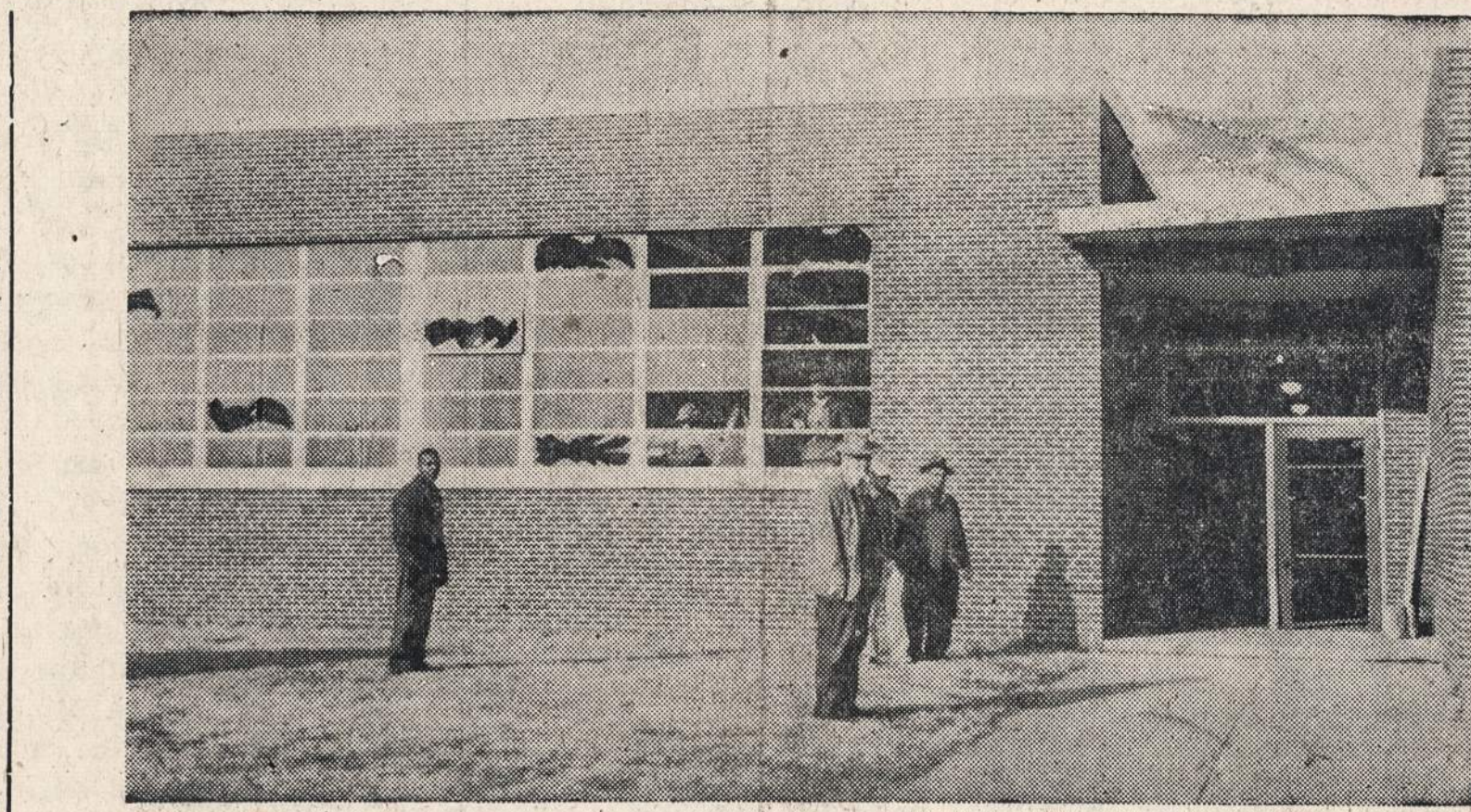
Mirė Pranas Valiulis

(E) Vokietijoje mirė Pranas Valiulis, 70 metų amžiaus, buv. Lietuvos Seimo kanceliarijos direktorius. Mirė 1957 m. gruodžio 24 d. Tuebingene, kur gyveno su sūnais šeima. Palaidotas Tuebingen-Lustenau kapinėse gruodžio 30 d.

Laidotuviuose dalyvavo Vlko Tarybos nariai Dr. P. Karvelis ir J. Kairys, PLB Vokietijos kr. valdybos ir MLT pirmininkas E. Simonaitis, LNT bendradarbis ir Vok. kr. tarybos narys St. Vyckintas, V. Banaitis ir kiti.

Pranas Valiulis buvo gimęs 1887 m. spalio 22 d., Žeimelio v. Diržių km. Mokėsi Žeimelyje ir Petrapilyje. 1920 m. grįžęs Lietuvon stjo Seimo administracinę tarnybą ir 1926 metais buvo paskirtas Seimo kanceliarijos direktorium.

Protarpiais, kai Seimas neveikė, būdavo prikomandiruojamas prie Teisingumo ministerijos, kur ėjo Teismų skyriaus vedėjo pareigas. Pirmosios sovietinės okupacijos metu ėjo Aukščiausiosios tarybos informacijos-stastistikos skyriaus viršininko pareigas. Iš patirimų šioje tarnyboje vėliau davė išsamius paro-

CHATTANOOGA, TENN. — Pradžios mokyklos negru vaikams skirta dalis buvo išbombarduota. Eksplozija išdaužė 23 langus ir duris. Nukentėjo ir mokyklos sienos. Nuostolių padaryta už \$1,000.

SNARK RAKETA NULĖKĖ 5,000 MYLIŲ

Robotinis bombonešis, paleistas Floridoje, nukrito į numatytą vietą Ascension saloje

CAPE CANAVERAL, Fla. — Naujas bandymas su aviacijos vairuojama raketa Snark pereitą šeštadienį davė antrą kartą labai gerų vaisių, kokių tik galima tikėtis iš šio robotinio ginklo.

Raketa buvo nuvaivuota 5,000 mylių ir nukrito į numatytą vietą Ascension saloje. Ši anglų sala yra gerokai už pusiaujo, Pietų Atlante, tarp Portugalų Angolos kolonijos Afrikoje ir Brazilijos „kulšies“ su Natalu (neperlotausia nuo šv. Elenos salos, kur buvo ištremtas ir mirė Napoleonas).

Bepilotinis bombonešis

Vairuojama raketa Snark vadinama ir robotiniu, bepilotiniu bombonešiu. Tuo ji žymiai skiriasi nuo balistinės raketos, galinčiausio erdvės ginklo, nuo kurio dar neturima apsigynimo priemonių, bet kuris dar nėra galutinai ištobulintas.

Snark skrenda kaip greitas sprausminis bombonešis, tuo tarpu kai tarpkontinentinė balistinė raketa skrenda apie 15,000 m. p. v. greičiu, iškilusi į erdvę iki 600 mylių.

Snark vairuojama visą laiką elektroniniais aparatais ir numatyta taikini, kai vidutiniško tolimo ir tarpkontinentinė raketa skrenda ir taikini apskaičiuota trajektorija, panašiai, kaip artilerijos sviedinys, tik keliasdešimt kartų toliau.

Priešas negalėtų apsiginti

Senato pakomitety, kuris tiria Amerikos karinį pasiruošimą, Snark gamintojai įrodinėjo, kad Sovietai neturi priemonių apsiginti ir nuo šio palyginti „lėto“ robotinio bombonešio (jis skrenda apie 700-800 mylių per valandą greičiu).

Jie tvirtino, kad jau prieš dvejetą metų buvo galima pradėti šios raketos masinę gamybą. Bet Pentagonas nedavė užsakymo; matyti, aviacija nori padaryti dar keletą bandymų ir robotą dar patobulinti.

dymus JAV kongreso vad. Kersteno komisijai, ypač apie bolševikinį rinkimų komediją ir ja pagrįsta Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos.

Praktiškai administruodamas vidinį Teisingumo vadybinį darbą, stengdamasis padėti lietuvių pogrindžio veiklai ir kartais net sudarydavo sąlygas Gestapo paieškos rezistentų dalyviams Teisingumo ministerijos rūmuose pasislėpti.

PJT paroda apie Sovietų grobimus

Sausio 20 New Yorke Grand Central žemutinėje salėje JV senatorius J. K. Javits atidarė PJT parodą bolševikų 40 metų egzistencijos Rusijoje ir bolševikinės koegzistencijos praktikai pavaizduoti. Paroda vaizduoja keturias temas: 1 — nuolatinius valymus, 2 — beklasę visuomenę, 3 — sovietų imperializmą, 4 — taikos nedalumą. Parodos eksponatai — fonotruktūros, skaitiniai, sovietinių digitorijų pareiškimų citatos, žemėlapiai, priverčiamųjų darbų stovyklų tinklo planas ir kt.

Pirmąją dieną parodą aplankė aštuoni tūkstančiai su viršum žmonių. Daug kas stebėjo ir jaudinosi. Bet pasitaikė ir tokių, kurie rodė nepasitenkinimo parodą. Esą tai karo kurstytojų prasimanymai.

Parodą atidarydamas, sen. Javits tarp kita ko pasakė: „Tol, kol anoj geležinės uždaigos pusėje nėra laisvės, viso pasaulio laisvė yra grasama“.

Centro ir Rytų Europos kilmės amerikiečių susivienijimo vardu parodos atidarymo progą išpūdiną žodį tarė to susivienijimo pirmininkas prel. Jonas Balkūnas, pabrėždamas sovietų peršamos koegzistencijos tikrąją prasmę ir atkreipdamas amerikiečių dėmesį į jos praktikos padarinius.

Paroda lankoma visas 24 valandas per dieną ir truks iki vasario 19 d. PJT planuoja ją padaryti kilnojama ir parodyti visuose didžiausiuose JV miestuose, taip pat Pietų Amerikoje, Europoje ir Azijoje.

Pačių eksponatų požiūriu laikurį jų galėtų būti pakeisti įspūdingesniais. Kadangi paroda yra 9 sovietų pavergtų Europos valstybių jungtinis kūrinys, tur būt kiekvienas iš 9 PJT narių jaučiasi kaip ir nuskriaustas, nes neranda tiek savos medžiagos, kiek norėtų. Tačiau visuomenėje paroda neblogo ir savo vaidmenį suvaidina. . . Kor.

IŠ VISO PASAULIO

Nuteisė kunigą iki gyvos galvos

NANCY, Prancūzija. — Guy Desnoyers, 37 m., Uruffe katalikų parapijos klebonas iki jį suareštuojant, buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Giljotinos jis išvengė graudžia kalba, prašydamas Dievo, bažnyčios ir visuomenės pasigailėjimo. Laikydams rankoj medinį kryžių, jis prisipažino nušovęs savo nėsčią draugę Regine Days, 19 metų, ruošiantis jai gimdyti.

Atbėgo 23 jugoslavai

PRESCARA, Italija. — Dviem žvejų laivais atplaukė 23 jugoslavų pabėgėliai. Jie prašo leidimo apsigyventi Italijoje. Trečias pabėgėlių laivas, išplaukęs su jais kartu, dingio audroj Adrijos jūroje.

Nusišovė geležinkelio karalius

PALM BEACH, Fla. — Robert Young, New York Central geležinkelio kompanijos valdybos pirmininkas, 60 metų amžiaus, nusišovė savo 25 kambarių viloj. Jis paliko žmoną Anitą Ten Eyck O'Keefe. Jų vieninge duklė Eleanor žuvo 1941 m. lėktuvo katastrofoje. Young buvo vienas iš didžiausių Amerikos geležinkelio milijonierų.

Nikita nepatinka, kad kiti geria

MASKVA. — Sovietų spauda paduoda Nikitos Chruščevo kalbą, pasakytą trečiadienį Minske prieš girtavimą. Tie, kurie skatina gėrimą, dirbą prieš valstybės interesus. Chruščevas yra pats didžiausias gėrimo skatinėjas. Dar daugiau jis miršo prieš samagono („moonshine“) gamintojus ir vartotojus. Samagonas gerokai sumažina valdžios išdą pajamas. Degtinės monopolis Sovietų S-goj priklauso vyriausybei. Ji ima už pusės litro vodkos butelį 27-30 rublių. O tiek per dieną uždirba tik geri specialistai.

Atvyko Thompson

WASHINGTONAS, D. C. — JAV ambasadorius Maskvoj L. Thompson sekmadienio rytą atskrido į New Yorką. Iš čia jis pasileido į Washingtoną svarbiems pasitarimams su vyriausybės vadais.

Jis prieš atskrendant lankė pas užsienio reikalų ministrą Gromyko ir klausė, koks yra Kremliaus vyriausybės nusistatymas dėl prez. Eisenhowerio atsakymo į Bulganino raginimą suaukti vyriausybės vadų tarptautinę konferenciją.

CHRUŠČEVAS REIKALAUJA AMERIKĄ UŽDARYTI KARINES BAZES UŽJŪRY

Nato šalių atsakymus Bulganinui jis vadina ultimatumu, kenkiančiu susitarti konferencijoj

MASKVA. — Sovietų spauda paskelbė Nikitos Chruščevo politinę kalbą, pasakytą prieš keletą dienų Minske, kur jis buvo sustojęs grįžtant iš pasitarimų su Lenkijos komunistų partijos ir vyriausybės vadais Gomulka ir Cyrankiewicz.

Išplės JAV-Sovietų tautų „draugystę“

Laukiama Maskvos

„parlamentarų“

WASHINGTONAS, D. C. — JAV vyriausybė įteiks kongresui patvirtinti jos susitarimą su Sovietų Sąjunga „apie glaudesnę šių dviejų tautų bendradarbiavimą“.

Derybos šiuo klausimu ėjo mėnesių mėnesiais. SSSR ambasadorius Zarubin pasilikio Washingtone kiek ilgiau, kad derybas privestų prie vaisingesnės pabaigos.

I „bendradarbiavimo“ programą įtraukti net tokie dalykai, kaip pasikeitimas parlamentary ir aukščiausiojo teismo narių delegacijomis. Jei kongresas susitarimą patvirtins, Kapitoliuj pasirodys didžiausi parlamentarizmo kraipytojai ir niekintojai — SSSR aukščiausios tarybos nariai, komunistų partijos centro komiteto parinkti „liaudies deputatai“. Tokių „parlamentarų“ delegacijos iš antiparlamentarinių Sovietų Sąjungos jau lankėsi Vakarų Europoj.

Naujos „Voice“ pareigos

Kultūrinio bendradarbiavimo programoj numatyta keistis profesorų, studentų, menininkų delegacijomis. Keisis ir filmų bei televizijų programomis. Sovietų filmų, televizijos ir panašios informacijos paskleidimas Amerikoje bus perduotas USIA, kuriai priklauso ir Amerikos Balsas.

Pirmadienį prezidentas įteiks kongresui išplėsti mokslinį-kultūrinį bendradarbiavimą su užsieniu, neaplenkiant ne tik Sovietų Sąjungos, bet ir jos sateleitų. Numatytos kasmet 66 stipendijos iš SSSR, Lenkijos, Čekoslovakijos ir Rumunijos. Amerikos studentai turės progos studijuoti minėtose komunistų šalyse, bet už Amerikos pinigų.

„Rinkimai“ Lietuvoj

Aukščiausios tarybos rinkimams, kurie įvyks kovo mėn. visoje Sovietų Sąjungoje, Lietuvoje numatyta 10 apygardų rinkimams ir „Sąjungos taryba“ ir 25 apygardos rinkimams ir „Tautybių taryba“.

Visoje Lietuvoje jau vyksta „priešrinkiminė propaganda“, nors visi žino, kad bus „išrinkti“ tik tie asmenys, kuriuos nuziūrės komunistų partijos centro komitetas.

MIRĖ KONGRESO NARYS

WASHINGTONAS, D. C. — Esant kongreso restorane, atstovų rūmų narys Lawrence Smith (resp., Wis.), 65 metų, gavo širdies smūgį. Nuvežus į laivyno ligoninę, nustatyta, kad kongresmanas miręs.

Ten, Minske, Sovietų komunistų partijos vadai, išdėstė Sovietų nusiginklavimo sąlygas, kurios yra visiškai priešingos Amerikos ir jos sąjungininkų gyvybiniais interesams.

Jis pareikalavo, kad Amerika ir kitos Vakarų šalys likviduotų karines bazines, kuriomis Amerika laikanti apsupusi Sovietų Sąjungą ir komunistų pasaulį.

Kritikuoja prez. Eisenhowerį

Apie prez. Eisenhowerio pasiūlymą sudaryti tarptautinę sutartį dėl erdvių ginklų (raketų, satelitų), Chruščevas kalbėjo, kaip apie „vienpusišką projektą“. Šiuo projektu Amerika nori uždrausti tik tuos ginklus, kurie pavojingi Amerikai ir kurių Amerika norinti pasilaikyti tokius ginklus, kuriais galėtų įvairyti baimės pasauliui.

Chruščevas kalbėjo: „JAV imperialistiniai sluoksniai nori išlaikyti karines bazines ir įkurti raketų laidymo stotis teritorijoje, prieinančiose prie Sovietų Sąjungos, kurios miestus jie griausi galį nušluoti nuo žemės paviršiaus.“

Vakarų šalys pasiūlė diskutuoti tokias problemas, kuriomis esą sunku arba apamai neįmanoma susitarti tarptautinė konferencijoje, kalbėjo Minske Nikita Chruščev. Šie pasiūlymai buvę įteikti „ultimatumo“ forma.

Svarstyti ir raketas

Jei vakarai sutiktų su Sovietų sąlygomis (pav., likviduoti karines bazines), Sovietai sutiktų svarstyti plačią nusiginklavimo programą, į kurią būtų įtrauktas ir tarpkontinentinių raketų uždraudimas, pasakė Chruščevas. O pirmieji Sovietų spūtnikai dar nėsą jų paskutinis žodis, baugino Nikita. Jie galį paleisti du, tris kartus sunksnesnius satelitus, nes jų tarpkontinentinė raketa esanti baisiai galinga.

Jomis Sovietai galį sunaikinti ir Ameriką. Nes kol ji turės tokių raketų, praeis dar porą metų. Vienok, Sovietai yra tokie „taikingiai“, kad jie sutinka svarstyti tarpkontinentinių raketų uždraudimą, kartu su atominų bombų bandymų, jų gaminimo uždraudimu ir karinių bazių užsienio šalyse likvidavimu.

Tiems dalykams sutvarkyti Chruščevas pasiūlė iš naujo suaukti Rytų-Vakarų nusiginklavimo konferenciją iš vyriausybės vadų.

Turkijos-Irako vienybė

ANKARA, Turkija. — Turkijos ministras pirmininkas Menderes buvo skubiai nuvykęs į Iraką prieš pat prasidant Bagdado pakto šalių konferencijai pirmadienį Ankaroj. Menderes, grįžęs iš Bagdado, pasakė, kad šios dvi šalys yra vieningos nuomonės, kaip apsaugoti arabų-musulmonų pasaulį nuo komunizmo grėsmės.

Nespiak invalidui į veidą!

Dažna proga prisimename Nepriklausomybės kovas, a nuos žmones, savo brolius, po kurių sėmėgomis plakė Lietuvos patrioto širdis. Tai Lietuvos savanoriai-kūrėjai, daugumoje artojai, iš vargingų liūšelių kilę praščiokėliai. Svetimųjų priešpaula buvo nepakeliamas, tiek įsigrauzusi į lietuvių kūną, kad krašto gyventojai, vėdinį Vasario 16-os dvasios, rikiavosi mūšin prie širvintų, kovėsi prie Giedraičių ir visur ten, kur Lietuvai grėsė pavojus, kur jos laisvės ryklą reikėjo aukomis palydėti, žalios jaunystės krauju aplaišyti.

Mūsų tarpe gyvena būrelis anų kovų invalidų, kadaise buvusių drąsių vyrų, narsių karių, Lietuvos laisvę stačiusių aukščiausių savo gyvybės kainos. Ir va, lyg pro susigrūmavusį debesį, šypsosi Balys Gražulis, keislių veidui ir ne daug ką išmanančių žmonių akimis. Karo invalidas, buvęs Laisvės kovų karžygis, jam tik nelaimės ištiktas žmogus, panašiai, kaip koks lentiškas darbininkas kirviu persiskėles koją. Tai logika!

Nepriklausomybės kovų laukas buvo toji vieta, kur lietuvis ne tik narsiai kovėsi, bet ir didvyriškai aukojosi dėl Lietuvos laisvės, dėl gražesnės ir laimingesnės tėvynės ateities. Žmonės, kurie sugrįžo iš mūšių kruvinomis galvomis, granatų skeveldrų sudraskytomis pešais, iki amputavimų sužalotomis galūnėmis. — Gražuliui joki didvyriai; ma, nespėjo išsikvoti Vyties kryžių. Koks būkas galvojimas — ir dar lietuvių inteligento!

Šviesiuosius didvyrių pavyzdžių yra tie, kurie žuvo kovoję. Jų nėra mūsų tarpe. Lietuvos prisikėlimo kelias buvo sunkus. Anų trisdešimt laisvo gyvenimo metų pradžia nužymėta beržiniais kryžiais. Vyties kryžiais ir dar gyvu išlikusių Lietuvos savanorių-kūrėjų invalidu. Visi jie yra didvyriai, nes aukojosi pačiam aukščiausiajam gerui: Nepriklausomoms, laisvoms ir demokratiškos Lietuvos atstatymui. Invalidų Draugijos Valdyba į užgaulų B. Gražulio straipsnį reagavo viešu pareiškimu. Užtepė žmogeliui gana storai... Poną Gražulį, atrodo, nekaip nutaikė ir jis paskelbė kitą rasiinį, prisidengęs "Santarvės" žurnalo redaktorių autoritetu. Esmėje nieko naujo nepasakė, tik pakartojo ankstybes-

niais, labai jau gramodžiškas, savo mintis. Laisvės kovų invalidas kaip buvo, taip jam ir paliko nelaimės ištiktą žmogum.

Kada Karo Muziejaus sodelyje, vėliavos nuleidimui, išsiriškiodavo invalidai, žmonės į juos žiūrėjo kaip į savo tuos didvyrius, tarytum juose matė Nepriklausomybės kovų pėdsikus, tarsi girdėjo jų tylų žingsnį prie priekiančių Lietuvos džiauksmą. Jautresniai lietuvių stipriai suplakdavo širdis, akys suraibuliodavo ašara, besiklausant trimito skardenimo iš aukšto muziejaus bokšto. Kiekvienas pamastydavome apie tėvynės praeitį, apie Laisvės kovas ir savanorių ryžtą. Tačiau Balui Gražuliui visa tai buvo tik ubagų eiseną. Prie tokio galvojimo priveda jo straipsnių turinys.

Lietuvių tarpe yra žmonių nepaigginamai "gražesnių" ir už patį Gražulį. Prieš kurį laiką buvau paprašytas parinkti aukų Laisvės kovų invalidams paremti anapus geležinės uždangos. Mano sąžinė neleido atsisakyti, nors žinojau, kad aukų jojų masė tirpsta, nelyginant sniegas lyžtelėtas pavasario saulės. Pradėjau po truputį dairytis, ieškoti dolerėlių, sakėčiau, tikrai šventam reikalui.

Prieinu prie vieno, kiek senstelijusio pono, kuris, kiek naujauciū, save laiko pačių didžiausių patriotų šioje žemėje. Žmogus šiaip nekvailas, geras darbininkas, jam pavestą darbą atliksa gerai, be priekaištų. Labai jam patinka, jei kas išnyksta kokiame kunigėliui, patarkuoja M. Krupavičiui, papešą Dr. Grigaičiui. Tautininkų taip pat nekenčia, nes suvalkiečių streiko metu, be maž vienmarškinį, policija ištempė iš lovos ir patupdė Marijampolės kalėjime. Vienu metu jis labai simpatizavo voldemarininkams, tačiau nei iš šio, nei iš to parodė ir anieks spygą: nutraukė L.L. prenumeratą, numojo ranka į spausdintą žodį, paliko sėdėti be jokio lietuviško laikraščio.

— Sveikas, broliu! Kaip laikaisi? — paklausiau.

— O, sveiks gyvas! Kas naujesnio? Ar Krupavičius dar neišlaisvino Lietuvos? Pralėjęs galėtų organizuoti davat-kas į legioną...

Mudu visuomet panašiai pasikalbame, gražiai, be piktu-mo. Kai kur mudviejų pažiūros sutampa, kai kur skiriasi, bet tai visai žmoniška, natūralu.

— Gal koki dolerėlį iškraps-tysi invalidams? —

— Prisimenu — kaip čia ju-

Dėl "Katriūnų motiejų"

Š. m. sausio 14 d. "Naujiene-se" Nr. 11, Apuokas M. savo straipsnyje "Katriūnų motiejai", matomai, norėdamas įduoti savo straipsniui didesnę reikšmę išvardina visą kėlę pavardę, tarp kitko ir mano pavardę.

Nieko priešingo neturėčiau, jei mano pavardę būtų naudojęsis ne iš blogos valios ir neiškreipdamas faktų. Šitam atei-timė esu priverstas p. Apuoka M. man priverstas neteisingas žinias atitaisyti:

Pirmiausia pareiškiu, jog ne tiesa, kad aš esu ramovėnų v-bos narys. Aš nebuvau ir nesu ramovėnų v-bos narys ir nieko bendro neturėjau su ramovėnų bei Wellando apyl. ruošiamu ka-riūmenės šventės minėjimu.

Antra, ne tiesa, kad buvo pas mane atvykę Wellando apyl. v-bos nariai šventės minėjimo rei-kaui. Be to, kokią prasmę yra kreiptis į visai nepriklausomą pašalinį asmenį.

Tiesa, maždaug dvi savaitės prieš minėjimą, buvo pas mane atvykę Wellando apylinkės v-bos nariai: A. Kalvaitis ir M. Salčiūnas visai kitu reikalu: pasi-skolinti praėjusios šventės met-raščiui išsiuntinėti adresų. Kar-tu įteikė man kvietimą į rengia-mą Wellando apyl. b-nės paren-gimą. Ta proga pasidalinta min-timis, kad blogai yra, kai nėra sutarimo ir vienoje apylinkėje rengiama net du parengimai tą pačią dieną. Nesakiau, kad aš "nieko apie tai nežinau", o ypa-tinai nusistebėjau, kad dar iki šiol nesutarta ir pabrėžiau, kad tas yra peiktina ir nieko ge-ro nežadantis gestas. Kad to bū-tų išvengta, reikią surasti bū-das susitarti.

Minėti asmens irgi pritarė ir pasakė, kad jie iš savo pusės tuo reikalu parašė raštą net vie-tos klebonui J. Liaubai, OFM ir laukia atsakymo.

Be pasirodė vėliau, kad vis-ka nugalėjo pavienių asmenų ambicija. Tą patį vakarą įvyko du kariūmenės šventės minėji-mai: vienas ruošiamas Wellando apylinkės valdybos Wellande ir antras V. L. Sajungos "Ramo-vė" Niagaros pusiasalio sky-riaus St. Catharines, kelių mi-lių atstume.

Post factum ieškant kaltininkų tarp visai pašalinių asmenų bei organizacijų, klajojant fak-tus, yra negražu. Taip daryda-mas p. Apuokas M. pralekia ir blogiusius motiejus.

Juozas Dilyš

St. Catharines, Ont. 1958.1.15 d.

pavardės — Marijampolės ka-lėjime buvo uždaryti du strei-kininkai invalidai: vienam viršugalvis buvo taip žiauriai nuskeltas, kad beveik maty-davosi smegenys...

— Taigi, tokiems ir renku... — žinau, neturiu pinigų, — buvo jo atsakymas.

Sutinku kitą, jauną, sveiką vyrą, baigusį nepriklausomos Lietuvos gimnaziją. Žinojau, kad jis turi gana svarų kap-šiuką santaupų. Rodau jam aukų lapą, prašau pasiskaity-ti. Vyruis mauna pro šalį be-maž ožiū bilaudamas:

— Jokių aukų! Aš pats in-validas!

Sunki mūsų garbingųjų kar-žygių, Laisvės kovų invalidų padėtis. Ne vienąs lietuvis, apakintas gobšumo, jam jau spiauna į veidą. Balys Gražu-lis, kad ir nespiovė, bet labai panašiai pasielgė. Kitaip apie jį galvočiau šiandien, jei pas-tarasis prie "pasiajiskinamo-jo" rasiinio būtų prijungęs šimto dolerių čekį. Bet dabar — gal ir jis invalidas?

Sudaryti pakencijamas gy-venimo sąlygas Nepriklaus-o-mybės kovų invalidams yra toks pat rimtas reikalas, kaip ir Lietuvos laisvinimo darbas.

Julius Sula

"Vardan tos Lietuvos Vienybė težydi!"

1957 m. gruodžio mėn. 15 d. Lietuvos Rašytojų Draugija Ci-kagoje minėjo Balio Sruogos mirties dešimtmetį. Apščiui pri-pildytoje, erdvioje jėzuitų salė-jė, skambėjo muzika, dainos, deklamacijos. Buvo vaidinama trumpas ištraukos iš B. Sruogos kūrinii. Ir čia nuo scenos pa-kartotinai kartu skambėjo evan-gelikus užgaunantis koliojimosi žodis "bambizai".

Sunku buvo susivokti, kaip čia dabar yra: nuo scenos ska-mba pasaulio garsenybių kūriniai; M. K. Ciurlionio, Rimskio-Korsa-kovo, Bethoveno, Vidūno ir kar-tu skamba šis koliojimosi žodis "bambizai". Pamaniau sau: "Iš-kilo žodelis, nieko sau: pateko B. Sruogos literatūroje (B. S. tik ką pasirodžiusioje iš spau-dos knygoje "Dievų Miškas" tas žodelis kartojamas bent apie 20 kartų), o čia dabar L. R. D-ja ir scenos darbuotojai pakėlė jį net į sceną". Jau didesnę pa-garbos šis žodis nebegalėjo su-laukti. Liet. Enciklopedijos aiš-kinimu, šis koliojimosi žodis esąs jėzuitų padaras ir bus kilęs viduramžio tikybinių kovų me-tu. Tai toks perlas šis žodelis.

Iki šiol man labai retai tek-davo išgirsti šis koliojimas, o viešai vartojant, gink Dieve, niekados negirdėjau. Biržų pa-dangėje žmonės taip brangino vienybę, bendrą tėvynės darbą ir jau seniai nebeieškojo daly-ky, kurie juos skyrty.

Tai kalbu iš prityrimo, nes Biržų apylinkėje gimiau ir au-gau. Vėliau, bent 20 metų, bu-vau Biržų ligoninės gydytoju, vedėju, chirurgu. Labai arti pergyvendavau su savo pacien-tais, kurių dauguma buvo katali-kai, visus gyvenimo sunkumus toje tolimoje nuo centrų pro-vincijos ligoninėje, bet to žodžio negirdėjau. Nereikėjo žmonėms jo vartoti. Apsieidavome ir be jo.

D. P. stovykloje, šiaurės Vo-kietijoje, girdėjau, kaip kartais nuskambėdavo šis koliojimas visai ant visos stovyklos. Išsi-sirdijusi viena isterikė ponitė kartais rėkdavo visa gerkle ne ant vyro ar savo vaikų, bet ant kaimynų evangelikų klaipe die-čių: "Jūs praktiki! prūsokai, hitlerininkai, bambizai".

Šis žodis koliojimui labai tin-ka: jis toks skambus, toks tvir-tas, kad jau užduos, tai kaip plaktukų į kaklą. Prieš šį žo-dį, keiksmą, niekis kiti lietuviški koliojimai, kaip va: rupūžė, gy-vatė raudonoji, pasiutėlis, pas-mirdėlis, perminkšti, o svar-biausia, — jokio skambumo.

Gyvename 20-me amžiuje; kam beikelti šį koliojimosi žo-dį, vartotą 17-18 amžiuose. Tai buvo tamsiausi ir žiauriausi mūsų istorijos amžiai. Anais amžiais gal tas žodis buvo reikalingas. Žmonės buvo rūšiuojami. Rei-kejo gi juos kaip nors atžymė-ti. Vieni buvo pilnateisiai, kiti

visai p'avardžiuojami — be-teisiai, eretikai. Nebuvo lygy-bės, nebuvo vienybės, o ką jau bekalbėti apie brolybę. Iš pra-keikto eretiko konfiskuodavo visą jo turtą, šalinavo jį iš tarnybų, net iš rinkty vietų, kaip iš seimo. Prakeiktasis turėjo, arba skubiai apieisti tėvynę, ar-ba, blogiausiu atveju, galėjo pa-teikti ant lapų ir gyvas suplē-kėti, arba dar galėjo būti gyvas šeravojamas. Vis tai ad ma-jorem Dei gloriam (didesnei Die-vo garbei). Toks visuomenės skaldymas taip nusilpnino val-s-tybę, kad ji žlugo.

Tai, rodos, mums ne pavyzdys. Juk ne juokais rengiamės at-kurti mūsų pavergtąją ir su-griautąją tėvynę. Tai ant kokių pamatų ją statysime? Ar ant lygybės, laisvės, vienybės, bro-lybės ir tolerancijos, ar ant vi-duramžių tamsybės ir susiskal-dymo?

Dr. J. Mikelėnas

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Tačiau, ilgai nelaukdami, papuokskite savo knygy lentyną Chicago's Lietu-vių Literatūros Draugijos lei-dinių Vincas Krėvė Mickevi-čius. Knygos kainą \$1.00.

Šią knygą turėsite savo na-mų knygynėlyje, jei užsaky-mus adresuosite:

NAUJENOS
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANESIMAI

GYDYTOJŲ SUSIRINKIMAS
Illinois Lietuvių Gydytojų Draugi-jos susirinkimas įvyks šių metų sau-sio 28 dieną, 2458 W. 71st St., esan-cioje klinikoje.

Gydytojų kabinete Dr. A. Kriaučė-liūnaitė skaitys paskaitą apie anksty-va gimdos vėžio diagnozę. Po to bus rėdomos tuo pat vardu National Can-cer Instituto paruoštas filmas.

Dr. S. Budrys, pirmininkas.
Dr. P. Z. Zalatoris, sekr.

PETRAS P. RISHKUS
Gyv. 2447 East 104th St.
Mirė 1958 m. sausio 25 d.
1.25 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Telšių aps., Plungės parap., Purvaicijų k. Amerikoje išgyveno 51 m.

Paliko nuliūdę žmona Sta-nislava, pagal tėvus šimkevi-čiūtė; dvi dukters: Lucille Foley, žentas Juozapas ir Sta-nislava Zogas, žentas Alber-tas; keturi anūkai: Sharon, Ri-chard, Karen ir Gail; švogiris Vincentas Pictorman; sesers dukters: Viola Nausedas, jos vyras Jan ir Bernice Borselino, jos vyras Victor ir jų šeimos; brolių vaikai: Kazimieras ir Stanislaiva Riskai, Steponas ir Anastazija Riskai ir jų šeimos; Salomija Riskikė ir Aniceta Deksnys ir jų šeimos; švogeri-ka Liudvika ir Leonas Apolisi; švogiris Juozapas ir Zofija Shimkus ir jų šeima; daug ki-tų giminių, draugų ir pažis-tamų; Vokietijoje liko brolio sūnus kun. Alfonsas Riskus.

Priklaužė prie Keistūčių Pa-salpos Klubo.
Kūnas pašarvotas koplyčioje 6845 So. Western Ave.
Antradienį, sausio 28 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš ko-plyčios į Lietuvių Tautines ka-pines.

Visi a. a. Petro P. Riskus giminės, draugai ir pažistami nuosirdžiai kviečiami dalyvau-ti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsi-sveikinimą.

Nuliūde lieka: žmona, Duk-ters, žentai, Anūkai ir Gi-minės.

Tel. Yards 7-1138.

Padėka

A. a. MIKE PRANINSKAS

mirė š. m. sausio 18 d. ir pa-laidotas Šv. Kazimiero kapinė-se.

Mes atmindami ir apgaileda-mi jo prisilavinimą iš mūsų tarpo, reikiame giliausią padė-ka draugams, kurie suteikė ge-lų vainikus ir Šv. Mišias. De-kolame mūsų dvasiskam tėvi, Kunigui, kuris atlaikė išpidin-gas pamaldas už jo sielą; deko-jame graboriui už mandagų ir tvarkingą patarnavimą; rei-kiame giliausią padėką grabne-siams iš Chicago's Lietuvių Draugijos ir visiems laidotuvsė dalyvavusiems giminėms ir draugams. O tau, mūsų myli-mas Vyre ir Tėve, sakome: li-sekis šaltoje žemėje.

Nuliūde lieka:

žmona, Sūnus, Dukrė, žentas, Marti ir Anūkai.

LOOK LISTEN AND LIVE!

To safeguard the United States from the horrors of an atomic air attack, civil-ian volunteer plane spot-ers are urgently needed now in the Ground Observer Corps. Join now! Contact Civil Defense today.

Keep your eye on the sky in the

GROUND OBSERVER CORPS

Call or write Civil Defense

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama / Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvsėms, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausias Gėlės ir Vainikai, Antka-pių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

Donald A. Petkus
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
PILNAS LAIDOJIMO PATARNAVIMAS SU KARTU: nuo \$285, \$390, \$495, \$585, \$690, \$795, \$880, \$995 ir daugiau.
1410 So. 50th Ave.
Telefonas: TO 3-2108-09
CICERO 50, ILL.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 South Western Avenue
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDESIO VALANDOJE SAUKITE
MAŽEIKAS and EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
ATSKIROS VESINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčia arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: Yards 7-1741—1742 ir Lafayette 3-9851
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: Lafayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago's Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: Yards 7-3401
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: Yards 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: Lafayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — Townhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

"NAUJENAS" SKAITO VISI RIAI. JIE ŽINO, KAD NAU-SROVIŲ ŽMONES: DARBININ-KAI, MOKSLININKAI, VALS-TYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIE-PIRKITE JAV TAUFYMO BONUS

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, JANUARY 27, 1958

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING **PERKRAUSTYMAS**
IS TOLI IR ARTI
Čiauj! diel! trok! — Čiauj! laisvės trok! —
Tigų metų patyrimas — Tiesus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6246 SOUTH WESTERN AVE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2655 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3480 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CHICAGO 50, ILLINOIS
TOWnhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

ZINIOS IŠ KANADOS

Laiškas Nobelio taikos premijos laureatui

TORONTO, Ont. — Sekmadienį, sausio 19 d., įvyko mūsų tautiečio dr. Ancevič-Ancevičiaus vadovaujamos CCF Etninės Tarybos posėdis. Tame posėdy dalyvavo ir Ontario provincijos CCF partijos lyderis bei provincionalinio seimo CCF frakcijos vadovas Mr. Donald MacDonold. Iš daugybės įvairių klausimų bei tarimų bene reikšmingiausias buvo dr. Ancevičiaus paruoštas ir visos tarybos vienbalsiai priimtas laiškas naujai išrinktam Kanados liberalų partijos lyderiui Lester B. Pearsonui, kuris, kaip žinia, iki liberalų pralaimėjimo rinkimų 1957 m. birželio 10 d. buvo Kanados užsienio reikalų ministras ir už sumanų likvidavimą Suezio konflikto pereitais metais laimėjo Nobelio taikos premiją. Tame įdomiaame laiške ne tik kad labai kritiškai pasisakoma dėl Pearsono paskelbtos liberalų programos nacionalinės konvencijos, vykiosioj Ottawoj sausio vidury, CCF Etninės Tarybos manymu, toji programa niekuo nesiskirianti nuo per dvidešimt metų praktikuotos senosio liberalizmo. Tuo pačiu kartu pareiškama nusistebėjimas, kad liberalai išrinktas vadas ne vienu žodžiu neužsiminęs apie ydinamuosius naujuosius kanadiečius ir tarptautinį komunizmą.

Laiške klausama, nejaugi Pearson, kaip naujas liberalų vadas, savo tylėjimu nori pasakyti, kad naujasis liberalizmas praktikuos imigrantų atžvilgiu tokia pat diskriminaciją, kokia buvo praktikuojama senosio liberalizmo, ir kad jau atėjęs laikas pamiršti tarptautinio komunizmo pavergtas tautas tikslu išlaikyti t. v. pasaulinę taiką ir koegzistenciją sąskaiton Maskvos okupuotų tautų laisvės ir nepriklausomybės.

Iš tikrųjų be galo įdomu, ką Nobelio taikos premijos laureatas atsakys dr. Ancevičiui į tuos opius klausimus. Tas darosi juo įdomiau, nes paskutiniu laiku Pearsonas vis aiškiau pradėjo pasisakyti už betarpiškas derybas Maskva.

“Ar sputnikai sukommunistins pasaulį?”

Tokia tema Toronto socialdemokratų organizacija ruošia viešą paskaitą, kuri įvyks sekmadienį, vasario 2 d., 3 val. popiet Lietuvos namuose. Tą įdomią temą nagrinės žinomas paskaitininkas dr. Pranas Ancevičius. Joje jis yra pasiryžęs paliesti opius klausimus žymiai platesnėje plotmėje nei Nobelio taikos laureatui Lester Pearsonui CCF Etninės Tarybos pasiųstame laiške. Savo straipsny, kurį sausio 11 d. tilpo didžiajame Toronto dienraštyje The Globe and Mail, įsiaiškė pavojaus galimo vakarų “apeasmento” tarptautiniam komunizmui, kurį jau radęs pagal dr. Ancevičių, savo dalinę išraišką Anglijos ministro pirmininko McMillano iškeltojo nepuolimo pakto idėjoj tarp rytų ir vakarų.

Iš viso to matosi, kad jo paskaita bus labai įdomi ir kad vasario 2 d. 3 val. popiet pravarų įsidėmėti visiems tiems torontiečiams, kurie įdomaujasi vadinamuoju šaltuoju karu, vykstančiu tarp komunizmo ir vakarų pasaulio. O kas iš lietuvių tais klausimais nesijdomauja?

Naujų federalinių rinkimų išvakarėse

Višai galimas dalykas, kad pirmąjį negu ši korespondencija pasieks skaitytoją, bus paleistas federalinis Kanados parlamentas Ottawoje ir paskirti nauji rinkimai, kurie įvyktų balandžio pradžioje ar net kovo pabaigoje. Sausio 20 d. įvykstančiame Ottawoj federalinio parlamento posėdy pirmą kartą turės progos pasireikšti sausio 16 dieną išrinktas naujasis opozicinės liberalų partijos lyderis,

jau minėtas šioje korespondencijojej Lester Pearson. Jo išrinkimo proga į lyderius įsiai pasireiškė labai karingomis kalbomis prieš dabartinę konservatorių vyriausybę, kuri atėjo valdžion po su virš dvidešimties metų liberalų administracijos. Konservatorių valdžia yra mažumos valdžia ir jungtinės opozicijos partijos galėtų ją nuversti kiekvienu momentu. Bet reikalingas, kad tarp kanadiskų liberalų ir konservatorių, kiek tai liečia jų socialinę ir ekonominę politiką nėra jokio esminio skirtumo. Abi partijos yra turčių partijos. Skirtumas tik tas, kad konservatoriai labiau traukia į Anglijos pusę, gi liberalai daugiau žvalgosi į Amerikos, — tiksliau didžiųjų amerikoniškų korencijų pusę. Reikia atminti, kad Kanadoje yra investuoti milžiniški Amerikos kapitalai ir Kanados ūkis, galima sakyti, yra beveik išimtinioje priklausomybėje nuo amerikoniško kapitalo. Pradėjus konservatorių vyriausybei sukti ūkiškąją politiką pamazū Anglijos link, — nuo Amerikos priklausančių kompanijų vadovybėje pradėjo reikštis didelis nepasitenkinimas. Žinoma tvirtina, kad iš dalies ir nepaprastai padidėjęs Kanadoje ne darbas yra samoningai iššauktas tų nuo Amerikos priklausančių ūkinių koncernų, siekiančių nušalinti konservatorių vyriausybę. Betgi liberalų pasisėkimas ar nepasisekimas nuversti konservatorių vyriausybę priklausys nuo to, kokią poziciją užims CCF, t. y. socialistų frakcija su savo 25 atstovais ir dešiniųjų “social credit” grupe, turinti 19 atstovų. Abi tos grupės, tiesa pasakius, labiau orientuojasi į Ameriką, negu į Angliją. Socialistai traktuoja vienodai kaip liberalus, taip ir konservatorius. Tuo tarpu kaip “social credit” yra linkęs dėtis prie konservatorių. Tuo būdu viskas priklausys nuo to, kokią poziciją užims tos abi grupės.

Didelis čikagiečių pasisėkimas

Sausio 18 dieną didžiulėje Eaton auditorijoje Toronte buvo pastatytas čikagiečių Pirmyn choro operetė “Šikšnosparnis”. Spektaklis turėjo nepaprastą pasisekimą ir sutraukė tiesiog begalės žmonių. Didžiulė auditorija buvo sausakimšai užpildyta. Pasirodo, kad geri meniški vakarai, nežiūrint nusiskundimų dėl lietuvių sumaterialėjimo, sutraukia daugybę publikos, norinčios kultūringai praleisti vakarą ir pasilsėti nuo sunkios ir pilkos kasdienybės. Linkėtina, kad čikagiečiai neužmirštų mūsų ir ateityje. Kartu reikia pabrėžti, kad prie to pasisekimo nepaprastai daug prisidėjo ir žinoma visuomenininkė Ona Indrelienė, kuri tinkamai reklamavo puikų čikagiečių ansamblį. O žinomas solistas Venclovas Verikaitis pasveikino juos net specialiu straipsniu torontieškame lietuvių savaitraštyje Tėviškės žiburiai.

Ar bus du vasario 16 minėjimai?

Iki šiol dar neaišku, ar Toronte bus du ar vienas Vasario 16 minėjimai. Toronto apylinkės lietuvių bendruomenė deda didesnę pastangą, kad 40sios sukaktuvės Nepriklausomybės šventės būtų paminėtos kuo iškilmingiausiai ir vieningiausiai.

Ar bus du vasario 16 minėjimai? Iki šiol dar neaišku, ar Toronte bus du ar vienas Vasario 16 minėjimai. Toronto apylinkės lietuvių bendruomenė deda didesnę pastangą, kad 40sios sukaktuvės Nepriklausomybės šventės būtų paminėtos kuo iškilmingiausiai ir vieningiausiai.

“Amerikoje žmonės miršta badu”

Tokias “sensacijas” skelbia sovietų spauda

MASKVA. — Komunistų partijos oficiozas, kurs Maskvoje eina tas pačias pareigas, kokias ejo “Voelkscher Beobachter” Berlyne prie Hitlerio, rašo, kad įgiausios eilės, per kelis blokus, stovi, miestų gatvėse. Lankdami duonos ir ubagai išmaldų prašinėja saligatviuose, o būdauj žmonės alkanomis alimis seka maisto likučius, turtingiesiems kavičese pavalgčius.

Kitas sovietų laikraštis “Sovietkaja Rusija” patieia net “statistika”, eą New Yorko prastybėje badu miršta 30,000 žmonių ir kiti “simtai tūkstančių būdauja Floridoje ir kitose valstybėse”.

Buvo dargi dėta pastangų, kad į tą paminėjimą pakviesti kalbėtoju iš kanadiečių pusės Nobelio premijos taikos laureatą Lester Pearson, buvusį Kanados užsienio reikalų ministrą. Bet kaip ir reikėjo laukti, jis negalėjo priimti pakvietimo, nes per daug apsikrovęs įvairiausiais darbais ir važinėjusi į liberalų konvenciją lietuviškių liberalai ponai Strazdas ir Simanavičius grįžo be Pearsono sutikimo kalbėti. Atseit, bus iškoma kito kalbėtojo. Bet reikalingas tas, kad rasteniškos-gaidžiūniškos krypties tautininkai planuoja atskirą nepriklausomybės minėjimą. Matomai jiems nepatinka Vasario 16 deklaracijos demokratiškos idėjos ir jie nori, tur būt, paminėti urachinę su kaktį.

Kor.

Kiekvienas žino posakį: “Taupyk juodai dienai!”

Bet ar daug kas iš jūsų taupote dėl saulėtų dienų, dienų kada galėsite įsigyti tą, ko visą savo gyvenimą norėjai: keliauti, kad pamatytum pasaulį, įsigyti nuosavą namą, nusipirkti kur nors paežerėje vasarnamį ir daugelį panašių malonumų?

Tą galite pagreitinti, pradėdami taupyti Universal Savings and Loan Bendrovėje, kur santaupos neša didelių dividendus ir yra apdraustos iki 10,000 dolerių Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

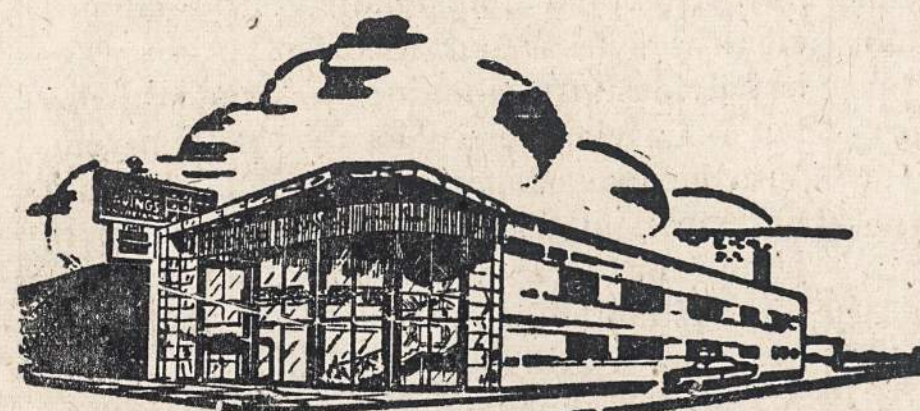
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

T. RYPKEVIČIUS, Prezidentas

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois
Tel.: HAYmarket 1-2028

ATDARA KASDIEN: nuo 9 iki 4 valandos. Ketvirtadienį nuo 9 iki 8 valandos. Šeštadienį nuo 9 iki 3 valandos. Trečiadienį uždaryta.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. Tel.: GROvehill 6-7575 Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indelių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik tiktai saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežiūrint kurioje Suvenitų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu.

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas \$21,000,000.00.

ILLINOIS FURNITURE AND RADIO CO.

1570 N. Milwaukee Ave. Humboldt 9-1600

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

GARSINKITES NAUJIENOSE

MIDLAND
Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
Mes mokame Anks. dividendus
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

the cleaner with the Automatic Shift

LOW For carpets — it beats as it Sweeps as it Cleans. Powerful — thorough — fastest cleaning ever.
SHIFT Insert the Converter and automatically the cleaner shifts into ...
HIGH Gives 50% more suction with tools. More cleaning power than ever before.

The finest, most useful cleaner ever made. You don't scrub back and forth over your rugs. Just guide the Convertible with one hand. The power-driven agitator does the work — not you.

Complete set of high suction cleaning tools, exclusive double-stretch hose — and telescoping wand make your cleaning easier and faster.

J. BUDRIK FURNITURE

3241 SO. HALSTED ST.

Žymių išdirbysčių parodos pavyzdžių baldai iš Furniture Mart ir Merchantside Mart specialių užpirkimų

SUTAUPYKITE 30% IKI 70%

Lengvais išmokėjimais

MIEGAMŲJŲ VERTYBĖS

3 gab. modern. pilkas setas, dvigubas dresser chest ir su spinta lova	BUVO \$139	DABAR \$ 69
2 gab. modern. pilkas setas, dvigubas dresser, veidrodis, chest, su spinta lova	BUVO \$169	DABAR \$ 99
4 gab. riešuto užbaigimas mieg. setas, dvigubas dresser, veidrodis, chest panel lova	BUVO \$325	DABAR \$129
4 gab. Mainline mahog., tripple dresser, chest, lova ir night stand	BUVO \$589	DABAR \$299
4 gab. Joerns pilkas, didelis dresser, chest, lova ir night stand	BUVO \$899	DABAR \$475
4 gab. United tripple dresser, chest, lova ir night stand	BUVO \$569	DABAR \$299
3 gab. French Provincial dresser, chest ir lova	BUVO \$499	DABAR \$249

GYVENAMŲJŲ KAMBARIŲ SETAI

2 gab. Sectional sofa	BUVO \$165	DABAR \$ 84
3 gab. Curved Sectional sofa	BUVO \$235	DABAR \$129
2 gab. Kroehler moderniškas	BUVO \$245	DABAR \$129
2 gab. Pullman sofa, chair foam cushions	BUVO \$425	DABAR \$219
3 gab. Diamond Sectional charcoal frieze, Unirail rėmų konstrukcija	BUVO \$499	DABAR \$299
2 gab. Pullman sofa ir kėdė melynų frieze	BUVO \$529	DABAR \$289
2 gab. Kroehler Sleeper sofa ir kėdė, vilnų frieze	BUVO \$489	DABAR \$249
Sleeper sofa Kroehler, 2 miegoti	BUVO \$239	DABAR \$149
Simmons Studio Couch	BUVO \$119	DABAR \$ 59
Atlas Studio Couch	BUVO \$ 89	DABAR \$ 49

72 dinetės arba valgomųjų kamb. setai, 5 šmūtų, 7 šmūtų, su Formica viršum, chrome įvairių spalvų, įvairaus dydžio po \$29.95 už 5 šmūtus ir aukščiau.

105 gaminiai pečiai (plytos) Universal, Tapan, Crown Magic-Chef ir kitų išdirbysčių, po \$89 iki \$225.00.

TELEVIZIJOS SETAI

21 col. ZENITH—Space Comm.	BUVO \$389	DABAR \$230
21 col. TRAVLER—gzuolo užbaigimas	BUVO \$299	DABAR \$119
21 col. ADMIRAL—Slimline	BUVO \$289	DABAR \$159
21 col. RCA VICTOR SUPER	BUVO \$369	DABAR \$189
21 col. RCA VICTOR SPECIAL	BUVO \$299	DABAR \$169
21 col. PHILCO—gzuolo užbaigimas	BUVO \$389	DABAR \$175
21 col. GENERAL	BUVO \$299	DABAR \$149
21 col. ADMIRAL mahogany	BUVO \$299	DABAR \$169
21 col. TRAVLER deluxe modelis	BUVO \$229	DABAR \$129
3-Way Comb. Radio-TV 21" spec. setas	BUVO \$395	DABAR \$235
24 col. MAHOGANY kabinetas TV	BUVO \$399	DABAR \$180

RCA—VICTOR—ZENITH TELEVIZIJOS Originaliose dėžėse—58 modeliai, mūsų kaina.

Televizijos setai stalo modeliai ir nešiojami

EMERSON — nešiojamas	BUVO \$139	DABAR \$ 89
PHILCO — nešiojamas	BUVO \$159	DABAR \$ 99
21 col. RCA — Oak T. M.	BUVO \$229	DABAR \$169
G. E. — nešiojamas TV, 2-tone	BUVO \$149	DABAR \$109
ADMIRAL 21 col.—T. M. TV	BUVO \$199	DABAR \$139

ŠALDYTUVAI

ADMIRAL Dual Temp. Upside Down Freezer	BUVO \$499	DABAR \$275
NORGE 8-7 kub. pėdų su shelf door	BUVO \$229	DABAR \$169
FRIGIDAIRE 8 kub. pėdų deluxe	BUVO \$219	DABAR \$148
2-door Comb. Refrig.-Freezer	BUVO \$499	DABAR \$249
PHILCO 2-dr. Comb. Refrig.-Freezer, 14 k. pėdų	BUVO \$499	DABAR \$330
G. E. 11 kub. pėdų, Autom. defroster	BUVO \$389	DABAR \$249
FRIGIDAIRE 10.1 kub. pėdų, '58 modelis	BUVO \$369	DABAR \$229
PHILCO 14 kub. pėdų, pilnai autom. 100%	BUVO \$439	DABAR \$290

RADIOS

CLOCK RADIO	BUVO \$ 27	DABAR \$ 16
PHILCO FM-AM RADIO	BUVO \$ 89	DABAR \$ 49
NEŠIOJAMAS trumpų bangų setas	BUVO \$ 79	DABAR \$ 49
MAZOS STALO RADIOS	BUVO \$ 22	DABAR \$ 11

HI FI SETAI

Console import. Kaiser, rad. ir phono. HI-FI BUVO \$299 DABAR \$199
ZENITH console radio-phon. HI-FI BUVO \$299 DABAR \$209

HI FI STALO MODELIO PHONOGRAFAI

SONIC WEBSTER HI FI, 2 garsiakalbiai	BUVO \$ 89	DABAR \$ 49
WEBCORE HI FI	BUVO \$ 89	DABAR \$ 54
COLUMBIA su deimantine adata	BUVO \$159	DABAR \$ 59

AKORDEONAI

120 BASU — Specialiai	BUVO \$199	DABAR \$ 99
120 BASU — 4 SWITCH	BUVO \$250	DABAR \$125

DULKIŲ VALYTUVAI

Tank Type ELDORADO valytuvas	BUVO \$ 69	DABAR \$ 24
ELECTRIC BROOM	BUVO \$ 59	DABAR \$ 29
DAVIS Electric Brooms	BUVO \$ 29	DABAR \$ 10
HOOVER pertaisyti valytuvas, spec. įrankiai	BUVO \$ 32	DABAR \$ 16
iskaitomi be ekstra primokėjimo	BUVO \$ 39	DABAR \$ 18
HOOVER No. 7 Vacuum	BUVO \$ 99	DABAR \$ 51
HOOVER Tank Type val. vėliausio modelio	BUVO \$ 89	DABAR \$ 59
Constr. HOOVER VACUUM	BUVO \$ 89	DABAR \$ 49
HOOVER Uprite Vacuum Cleaners	BUVO \$ 99	DABAR \$ 59
CADILLAC VACUUM	BUVO \$ 89	DABAR \$ 39
UNIVERSAL VACUUM	BUVO \$ 89	DABAR \$ 39

SILDYMOI PEČIAI

SIEGLER gaminis space šildytuvas	BUVO \$289	DABAR \$189
SIEGLER 30 Btu, heats with blowers	BUVO \$239	DABAR \$159
MOORE gaminiai šildytuvai	BUVO \$239	DABAR \$159
COLES hot blast kab. mod. šildytuvai,	BUVO \$189	DABAR \$ 89
6 kambarių modeliai	BUVO \$199	DABAR \$ 75
CAST IRON kab. anglimis šildytuvai	BUVO \$199	DABAR \$ 75

SUVAMOS MAŠINOS

NEŠIOJAMA siuvama mašina	BUVO \$ 99	DABAR \$ 29
SIUVAMA MAŠINA	BUVO \$129	DABAR \$ 49
SIUVAMA MAŠINA	BUVO \$189	DABAR \$ 79

LINOLEUMS

SIMTAI LINOLEUMS, įvairių dydžių, nukirptu ir iš rulių šmūtų — 9x12	BUVO \$ 9	DABAR \$4.95
RANKINIAI LAIKRODŽIAI: Benrus, Bulova, Loungines, Elgin, Gruen, 17 akmenų, 21 akmenų, 25 akmenų, Reg. kaina \$71.85. Selfwinding Alarm Clock, pertaisyti, garantuoti išlaikymui teisingo laiko	BUVO \$71.95	DABAR \$19.95
Moteriški Jeweled Gold Leaf rank. laikr.	BUVO \$12.00	DABAR \$ 3.95
71 gab. King's National Silverware, patrauklios medinės dėžės	BUVO \$69.00	DABAR \$29.95
Stainless Silverware, 32 gab., dėžėje	BUVO \$24.00	DABAR \$ 8.00
50 gabalų pietum servizas	BUVO \$25.00	DABAR \$12.00

TV PATAISYMOI — CA 5-7237

Atdara pirmą, ir ketvirtą, vakarais iki 9:30—Sekmad. 10 iki 5 P. M. Dėl TV pataisymo telefonuoti CALumet 5-7237.

J. BUDRIK FURNITURE

3241 SO. HALSTED STREET

Budriko radio valanda iš radio stoties WHFC, 1450 kil., kur girdėsite dainuojant Algirdą Braši ir Izabelę Motekaitienę kiekvieną ketvirtadienį nuo 6 iki 7 valandos vakare.

Subscription Rates:	
Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cent. per copy, 10c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje metams \$13.00	Kitose JAV vietose ir Kanadoj metams \$11.00
pusei metų 7.00	pusei metų 6.00
trims mėnesiams 4.00	trims mėnesiams 3.50
vienam mėnesiui 1.50	vienam mėnesiui 1.25
Užsienioose:	
metams \$14.00	metams \$14.00
pusei metų 7.00	pusei metų 7.00
vienam mėn. 1.50	vienam mėn. 1.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.	

Neišsemama jėgos versmė

Pereitą penktadienį Britanijos premjeras Macmillan ir JAV Atominės Energijos Komisijos pirmininkas Lewis L. Strauss pranešė spaudai, kad Britanijos ir Amerikos mokslininkai, dirbdami atskirai, bet nuolatos apsikeisdami mintimis, sugebėjo savo laboratorijose išvystyti daugiau kaip milijono laipsnių temperatūrą ir tuo būdu surado kelią į vandenilio atomų naudojimą energijai gaminti.

Vandenilis (angliškai "hydrogen") yra lengviausias gamtoje užtinkamas elementas. Iš jo susijungimo su deguonių ("oxygen'u") pasidaro vanduo. Vandenilis taip pat, kaip ir deguonis, yra dujas, nematomos žmogaus akių, be spalvos ir be skonio.

Vandenyje yra, be paprastų vandenilio atomų, dar ir tam tikras kiekis dvigubo svorio vandenilio atomų, kurie yra vadinami "deuterium". Vandens lašelius, susidariusius iš šio dvigubų vandenilio atomų (susijungusių su deguonių), mokslininkai praminė sunkiuoju vandeniu ("heavy water"). Jo užtinkama ypač gausiai jūrų vandenyse.

Šitą sunkųjį vandenį atrado ir jo atominę sudėtį ištyrė Dr. Harold C. Urey, fizinės chemijos profesorius Chicagos universitete, kuris gavo už tai Nobelio premiją.

Labai dideliame karštyje vandenilio atomai susilieja ir iš jų susidaro sunkesni, "heliumo" atomai. Tačiau šitame atomų susiliejimo procese atspalaiduoja nuo jų tam tikros atomų dalelės, vadinamos "neutronais" (neutrons), neturinčiais nei teigiamos, nei neigiamos elektros, — kas pagimdė naują ir daug didesnę šilumą, negu ta, kuri vandenilio atomus susilydina į heliumo (helijaus) atomus.

Todėl vandenilio atomų susiliejimas ("fusion", kaip sakoma angliškai), gamindamas naują energiją (karštį), verčia susilieti kitus vandenilio atomus, o šių susiliejimas dar kitus, ir t.t. Pasidaro nepertraukiama vyksmų grandinė.

Šitoks nepasiliaujantis atomų degimas vyksta saulėje, kuri iš tikrųjų yra ne kas kita, kaip milžiniškas vandenilio dujų kamuolys; štai dėlko saulė nuolatos "dega" ir niekad nesudega. Panašios sudėties yra ir visos žvaigždės, matomos danguje.

Jei žmogus galėtų dirbtiniu būdu išvystyti tiek karščio, kiek jo yra saulės viduriuose (30 milijonų ar daugiau laipsnių!), tai, leidžiant per tą karštį sudėtas į tam tikrus indus vandenilio dujas, būtų galima gaminti naują energiją. Ir tai būtų daug saugesnis būdas, negu skaldant uranijaus atomus, nes nepastovaus elemento radioaktingumas (spinduliavimas) kenkia žmogaus sveikatai.

Straipsnio pradžioje paminėtas pranešimas apie britų ir amerikiečių surastus būdus pasiekti daugiau, kaip milijono laipsnių temperatūrą, liudija, kad vandenilio atomų lydinimas (sulejimas karščio pagalba) virto praktine galimybe. Britams jau pasisekė išvystyti temperatūrą 2 iki 5 milijonų laipsnių; amerikiečiams — net iki 10 milijonų.

Iki šiol būdavo pagaminama laboratorijose daugiau, kaip 3,500 laipsnių.

Prof. Urey sako, kad šis britų ir amerikiečių pasiekimas turi kur kas daugiau reikšmės, negu sovietų Sputnikai.

Manoma, kad nuo 5 arba 10 milijonų laipsnių, tęsiant bandymus, bus per kokius metus laiko pasiekta reikiama temperatūra vandenilio atomams liendinti. Tačiau turės būti nugalėtos dar kitos kliūtys.

Viena jų ta, kad laboratorijos aparatai išvystytas kelių milijonų karštis pasilaiko tik labai trumpą laiką — dvi daugiausia penkias tūkstantines dalis sekundės. Vadinasi, žybteliai ir išnyksta! Norint tą aukštą temperatūrą panaudoti praktiškai, reikia, kai ji išsilaikytų bent vieną arba dvi sekundes.

Lengvesnis uždavinys bus parūpinti medžiagos krosniai, atseit, vandenilio dujų. Jų netrūksta vandenyje. Mokslininkai surado, kad tinkamiausia atomų lydinimui medžiaga yra tie dvigubo svorio vandenilio atomai ("deuteriumai"), kurie įeina į "sunkiojo vandens" sudėtį; o šito sunkiojo vandens, kaip minėjome, yra daug jūrų vandenyse.

Žemės vandenyrai yra potenciali naujos energijos versmė, kuri nebus išsemta nė per tūkstančius metų, — kai anglių ir naftos atsargos jau seniai bus sunaudotos.

Diplomatų ginčas

Amerikos Spaudos klubui Njujorke sekretorius Dulles savo kalboje pareiškė, viršūnių konferencija būtų pajauka, jei ji nepastatytų centre Vokietijos klausimo. Pažiūros, kas daryti, betgi skiriasi, kaip diena ir naktis. Tą įrodė ginčas dviejų žymių Amerikos diplomatų: buvusio valstybės sekretoriaus Dean Achesono, kuris parašė šiomis dienomis išėjusią būdingą pavadinimu "Power and Diplomacy" (Jėga ir diplomatija) knygą ir stipriai psamerkė buvusį savo bendradarbį George F. Kennan, kurio šešetas paskaitų per Anglijos valstybinį radiją rado pritarimo Europos spaudoje, visuomenėje ir diplomatų rateliuose.

Achesonas ypač psamerkė Kennano siūlymą Amerikai, Anglijai ir SS atsiimti savo kariuomenes iš Europos, nes, sako jis, politinės jėgos pagrindu esanti karinė ir ekonominė jėga. Savo knygoje jis rašo: "Turime sustiprinti Europą savo atominių ginklų pajėgumą, tiesa, tik laikinai, kol su talkininkais ryžtingai dirbdami, rasime priemonių neatsidėti tokiais ginklais. Tos priemonės — tai skatinti mūsų talkininkus suorganizuoti tokių senos mados kariuomenių, kad jos atsispirtų prieš

senos mados puolimus. Jei šios priemonės neturėsime, o tik atominių ginklų kerštą, tai priešą skatinsime provokacijoms ir visokiems bandymams".

Šalia to, atsidėjimas vien atominiais ginklais puoselėtų Europoj nuožvalgą, kad Amerika tik todėl tokiems ginklams europiečius aprūpina, kad ji nori, karui įvykus, tokių ginklų vartojimą apriboti Europai, kuri, aišku, būtų sunaikinta.

Achesonas toliau sako: "Jei Amerika pasitrauktų ir nebendradarbiautų su Vak. Europa, nepriklausomas gyvenimas Rytų Europoje visai numirtų. Be šito bendradarbiavimo Vokietijos apjungimas vakarų vokiečių norais neįvykdomas. Mūsų pasitraukimas iš turimų pozicijų būtų ženklas rusams, kad jų pozicijų nebepaisome".

Jis sako, kad rusai niekada nepasitrauks iki Bugo upės, už Lenkijos ribų, nes "toks pasitraukimas atneštų nuvertimą visų Maskvos Rytų Europai užkurtųjų valdžių su algarsiais pačioje Sovietų Sąjungoje. Diktatūra būtų nedama, rasime priemonių neatsidėti tokiais ginklais. Tos priemonės — tai skatinti mūsų talkininkus suorganizuoti tokių senos mados kariuomenių, kad jos atsispirtų prieš

paskatinti panašių minčių europiečius parausti Atlanto sąjungos pagrimdus, atšaldyti Europą nuo Amerikos ir sunaikinti vienintelį sveiką atspyrį Sovietų pajėgumui".

Pasitraukimui vilčių tik tada būtų, jei Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoj įvyktų tolimesnė evoliucija, kuri leistų R. Europai atgauti nepriklausomybę, nesukuriant pasaulinio gaisro. "Tada", Achesonas sako, "gal bus galima Amerikos ir SS kariuomenėms pasitraukti, nesuardant pagrindinio Amerikos - Europos bendradarbiavimo į apginti".

Šitą "vien stiprumą" atsidėti poziciją George F. Kennan savo paskaitose pasmerkė. Kai kuriems rateliams Europoj ji taip pat atrodo per daug kieta ir neganėtina lanksti. Atominių bombų grėsmė, sako, jau tokia, kad laipsniai nebevidina didelės rolės. Atominių kerštą galima turėti, neišvengiant ir neribotus kariškas ar mokslo lenktynes su Maskva. Todėl, Kennan sako, atsiimti kariuomenes saugu. Pavergtieji kraštai tegali tikėtis tik arba išlaisvinimo, arba didesnį įrišimo į Maskvos imperiją. Vokietijos klausimo neišsprendus, išlaisvinimo sunku tikėtis. Vakarai iki šiol reikalauja tokios apjungtos Vokietijos, kuri turėtų laisvę pasilikti Atlanto sąjungoje. Kennan sako, Maskva su tuo niekada nesutiksianti, nes tai būtų besąlyginis atidavimas visų jos 2-jo pasaul. karo metu įgytų pozicijų.

Dėl mūsų nenoro atšaukti kariuomenes, Kennan sako: "Man rodos, savo apskaičiavimus čia po senovei grindžiama neįrodytais spėjimais ir išsėnėjusiais galvojimo būdais. Mes perversiname Maskvos norą Vakarų Europą pulsti, išpučiami pavergtųjų kraštų kariuomenių vertę, kaip įrankį tokiam puolimui, neganėtina įvertiname raketas ir rimtai mažiname naudą Vakarų saugumui, jei rusų kariuonę Vidurio Europoje nebūtu".

Tiems, kurie sako, Maskva nenorinti nei Vokietijos apjungimo, nei pasitraukimo rizikuoti savo pozicijų Rytų Europoje, Kennan sako: "Kol Maskvai vis kišame uždarytas duris, nesužinosime, ar ji išsikrūpiu pro jas nori žengti, kol ji neatidarysime".

Taip ginčas ir eina.

Tarptautinių santykių pastovieji elementai

(Tęsinys)

Klausimas tik buvo, ar tas potencialas galutinai pašalina rusų militarinės ekspedicijos hipotetę, ar, priešingai, reikia atstatyti jėgų pusiausvyrą ir pasitvirtinti iniciatyva Vakarams, nes sunku įsivaizduoti kokiomis klasikinėmis priemonėmis Amerika galėtų vėl atkariauti Europą ją praradus.

Nenuostabu todėl, kad Europa gyvena nuolatiniame nerime. 1948 m. komunistinis perversmas Pragoje, Berlyno blokada, grasinimas atskilusiai nuo komunistinio dogmatizmo Jugoslavijai, pagaliau Korėjos sproges karas pasauli didžiai baugino: buvo baimės ar tai nebus bendros komunistinės agresijos pirmas epizodas. Vakarai prisibijoję, kad Korėja yra tik diversija, maskavimasis jėgų toli nuo gyvybinių centrų nuviliojimas ir kad sovietinis blokas agresiją išplės į Europą. Ties pavojaus signalai atvėrė visų akis į begalinę karinių jėgų disproporciją Vakarų nenaudai. Pentagonas visu griežtumu spyrė JAV administraciją reikalaujanti sąjungininkų sutikimo dėl vokiečių dalyvavimo Atlanto gynyboje. 1950 m. rudenį JAV Sekretorinui Achesonui spaudžiant, NATO Pakto signatarai, išskyrus prancūzus, sutiko išleisti Vakarų Vokietiją į NATO. Prancūzai pasiūlė garsiąją CED (Communeauté Européenne de Defense).

Nebeverta nagrinėti "Europinės kariuomenės" integracijos sudėtingos problemos ir jos neįgyvendinimo priežasčių, nors pavojaus akivaizdą Vakarų pasiryžimas atstatyti klasikinį ginklų lygsvorį buvo didelis. Kurį laiką galima buvo manyti (jei ne tikėti), kad slapta Vakarai tikėjosi atkurti pranešančias jėgas ir patogiu momentu įsigytą persvarą išnaudojant pradėti su rusais sprendžiamas derybas, pastatant juos prieš sunaikinimo ar okupuotos Europos evakuacijos dilemą. Tai būtų buvusi politika, aiški ir konkreti, prileidžiant, žinoma, kad ji buvo galima. Taip vieton "Containment" politikos trumpą laiką blykstelėjo utopija, grindžiama "driving back" politika, kad rusai kapituliuotų ir rytų Europą išlaisvins. geruoju... Panaši politika, buvo spėjama, galės būti vykdoma apie 1953-1955 m. "Crusade'os" politikos šalininkų iš pradžių buvo nemazai Amerikos valstybės vyrų

tarpe. Kad ir su rezignacija jai pritarė ir Europos politikai. Deja, Vakarai niekuomet neturėjo vienos tolesnį laikotarpį numatančios vieningos politikos, bet politiką ad hoc, žiūrint rusų elgesio, momentai politikai. Neturi jie jos ir dabar. S. Sąjunga, prireikus, visada moko, ir moka "pavojaus" temperatūrą keliais laipsniais atvėsinti, o pavojui bei įtampai atslūgus Vakarų valstybių politika vėl skuba pasukti skirtingais keliais.

Europos atsiginklavimas pasiliko barokinio stiliaus užsimojimų stadijoje, kurio realaus stangumo nieks negali nei patikrinti, nei įvertinti.

Stabilizuota Europos ekonomika vis dar nesukuria platinės išvystymo perspektyvų ir nedaug pagerėjo palyginti su prieškariniais laikais, jos integracija remiasi institucijomis, kurios vos pradėjo veikti arba dar planuojamos; regionalinių paktų sistema pasilieka neišvystyta ir trapi; karinė integracija pasilieka ant popieriaus ir tebėra viena iš Europos - Amerikos santykių krizės priežasčių. Vokietijos atsiginklavimas irgi iki šandien dar tėra... ant popieriaus. Iš pačių pradžių buvo aišku, kad kol tęsiasi šaltasis karas Europa, po nepakeliamos ginklavimosi našta, yra pasmerktą ekonominei ir socialinei stagnacijai ir tol nebus bendro saugumo bei nepranyks baimės priežastys. Juo ilgiau tęsiasi status quo, juo perspektyvos į šviesesnę ateitį mažėja...

Ir vistiek maždaug iki 1955-1956 m. Rusija niekur (išskyrus ateitį gal vaidinsiančios lemiančią reikšmę Kinijos) negebėjo nei militariniai, nei politiniai žymiai pažeist "laisvojo" pasaulio saugos perimetro. Dar labai senieji jo žaliavų versnių ir įtakos sferose saugumo ruožas buvo palyginti patvarus ir patikimas. Šiandien jau jis visur brūkša. Vakarai lyg ir nepastebi, kokia stambi evoliucija įvyko ir vyksta vakarų-rytų santykių raidoje. Nepastebi? Kaip nepastebės, bet bailiai užmerkia akis ir vis ieško priemonių ir "naujų planų" komunistinei ekspansijai į jų erdvę pristabdyti. Netolimoj praeity rusai privengdavo imtis kurios nors veiksmingos akcijos, kuri galėtų susilaukti militarinio atveiksmio, visur savo akciją sustabdydavo prieš lokalinių jėgų reakciją, bijodami išprovokuoti visuotinį karą. O da-

JONAS AUGUSTAITIS

Po Ispaniją pasivažinėjus

(Ištraukos iš kelionės dienyno)

14. Religijos būklė Ispanijoje

Ispanija yra katalikų kraštas. Be katalikų šiandien Ispanijoje priskaitoma apie 150 tūkstančių protestantų (liuteronų, kalvinistų, anglikonų ir kitų) apie 18 tūkstančių žydų (ispaniškų žydų, kurie grįžo po 400 metų ištremimo, askenazių ir karaitų sektų) ir mahometonų. Katalikų religija nustatyta valstybine religija, tačiau pagal paskelbtą Ispanijoje 1945 metų liepos mėn. 18 d. ispanų tautai teisių chartą — Tuerto de los Espanolos — patvirtintą parlamento (Cortes) Ispanijoje pripažintą teisę vykdyti ir kitų religijų kultą su sąlyga, kad religinės pamaldos bus atliekamos savo religinėse šventyklose, — sinagogose, mečetėse ir nebus viešai demonstruojamos.

Katalikų bažnyčios santykiai su Vatikanu po pilietinio karo atnaujinti pagal 1851 metų konkordatą. Religijos mokslas privalomas pradžios bei vidurinės mokyklose, išskyrus universitetus bei technikos mokyklas. Administraciniai visa Ispanijos Bažnyčia suskirstyta į 9 metropolijas, ku-

rias administruoja devyni arkivyskupai su 61 vyskupija, administruojama vyskupų. Toledo arkivyskupas yra Bažnyčios primatas, kuris vadovauja visai Ispanijos Bažnyčiai.

Pagal pereitų metų duomenis Ispanijoje buvo 31,934 kunigai; iš jų 26,122 parapijų, 3,469 vienuolynų, 238 seminarijų ir 2,105 kitų religinių pareigų tarnyboje.

Vyriausybė kasmet skiria Bažnyčiai paramos 125 milijonus pesetų; 1948-1951 m. laikotarpyje vyriausybė išleido atstatymui sugriautų pilietinio karo metu bažnyčių, vienuolynų ir kitokių religinio pobūdžio pastatų virš 538 milijonų pesetų.

Religija ispanų tautos politiniame gyvenime visuomet vaidino didelį vaidmenį. Ispanų tautos religingumas prisidėjo prie jų išlaisvinimo kovų iš maurų. Kovos su maurais ejo katalikybės obalsiu; galutinai maurų nugalėtojas Granados (1492 m.) karalius Ferdinandas gavo katalikiškojo karaliaus titulą. Bet kita vertus religijos įtakos dėka vyko Ispanijoje inkvizicijos, žydų išvarymas ir kitokie veiksmai, kurie paliko Ispanijoje tam tikrą šešėlį. Religijos kultui ispanų tauta per šimtmečius suaktyvėjo turtų ir paaukojo šimtmečių darbo ir kūrybos išdavas savo gabiausių žmonių. Prisiminus, jog Ispanijos ne tik

provincijų sostinių katedros, bet ir kitų bažnyčių statybos ejo per išstius šimtmečius, suprasime per kokį laiką ispanai vis savo tautos resursus ir energiją pašventė religijos reikalam. Pavyzdžiui, Barcelonos katedra buvo statoma pusantro šimto metų (1298-1448); Saragosos — virš 300 metų (1119-1550), antroji Saragosos katedra (Nuestra Senora del Pilar) virš poros šimtmečių (XVII-XIX) (ši katedra nepaprastai turtinga, baroko stiliaus ir savo didumu yra antroji ar trečioji po Vatikano bazilikos); Jaen (miestas tik 63 tūkstančių gyventojų) katedra — virš trijų šimtmečių (XV pradėta — baigta 1802 m.). Barcelonos naujoji katedra La Sagrado Familia — šventos šeimos — pradėta statyti prieš 70 metų ir dar neįpusėta. Pastatyta tik 4 fasadiniai bokštai ir baigta zokristija. Tai ypatingas ispanų meno kūrinys, jį pabaigus, manyčiau, bus įdomiausia visoje Europoje. Tai bus grynai ispaniškas padaras — suktai apvalių bokštų ir bokštelių kūrinys su visais ispaniškais motyvais. Tokių pavyzdžių būtų galima surašyti iš kiekvienos ispanų provincijos bažnyčių statybos istorijos, bet šitie keli parodo, jog toji statyba ejo išties visais laikotarpiais ir eina dabar. Didžiausias statybos tempas tačiau pasireiškė po maurų išvairo: gal tai buvo padėkos ženklas už nugalėjimą maurų, gal

bendrai reakcijos praktiškai išraiška prieš musulmanizmą? Daugelis jų yra pastatyta sugriautų mečetėjų vietose, daugelis pritaikyta, perstatyta ir daug dar vietų yra su pasilikusiais maurų architektūros papuošalais (Saragosos katedra). Vienaip ar antraip, bet be didesnio religingumo nebūtų buvę galima to viso įprasiminti, to viso realizuoti.

Taip pat ir šiandien keletis negali nepastebėti ispanų religingumo. Pvz. Granadoje apie 8 val. vakare jau prieblandoje, Sopnlingos Motinos bažnyčioje (Iglesia de Neuestra Senora des las Augustias) eina vakarinės pamaldos. Kunigas sakykloje ir bažnyčia pilnutėlė žmonių. Po kokios pusės valandos bažnyčia jau buvo apytuštė, bet lauke prie Kryžiaus, prie pat bažnyčios, jau tamsumoje, prie silpnos elektros šviesos dar meldėsi būrelis (kokia dvidešimt) žmonių; toks pat vaizdas buvo ir vienoje iš bažnyčių koplyčių. Visa bažnyčia buvo gerai apšviesta ir ant kai kurių altorių dėgė žvakės. Tuo metu įeina į bažnyčią viena ponis su savo koks aštuoniolikos-devyniolikos metų dukra. Dukra atiduoda auką (įmeta į dėžutę pinigų), pasinėdžia kokią dešimt minučių ir abidvi išeina. Išėjęs iš bažnyčios į plačialapių platanų bulvarą matau — iš vieno turtingų namų, kokia porą šimtų metrų nuo tos bažnyčios, išeina jauna, iš-

sipuošusi mergaitė (18-20 metų) ir eina skersai bulvarą. Man buvo įdomu, kur ji eis, nes Ispanijoje tokios mergaitės ir dar tamsioje retai vaikščioja vienos be motinų. Ji ejo į bažnyčią. Ir tas buvo šioji nedarbo diena.

Madride, palyginus su provincijomis, bažnyčios netokios didelės ir netokios puošnios, ir bažnyčių lankymas, atrodo, silpnesnis. Jau 17 metų su viršum statomoji naujoji katedra nėra dar ne įpusėta ir darbai eina labai lėtai.

Saragojoje, kaip minėjau, be kitų didžiulių bažnyčių yra dvi katedros. Antrojoje — Neustra Senora de Pilar — vakare apie 8 val. (rugėjo 6 d.) ejo pamaldos. Trijose koplyčiose buvo laikomos mišios ir vienoje vietoje buvo sakomas pamokslas (iš to galima įsivaizduoti apie bažnyčios dydį). Visur buvo pusėtinai žmonių. Mišių metu žmonių tarpe vienoje vietoje meldėsi kunigas, atsilaukęs ir lenkdamas galvą iki pat grindų. Prie klausyklių žmonės iš eilės ejo išpažinties. Bet šitų žmonių tarpe buvo ir pusėtinai skaičius keliauninkų su foto aparatais ir tose pat koplyčiose, kur ejo pamaldos, jie, žiūrėdami į altorių puošumus, kalbėjo apie koki nors meno paveikslą. Prie įėjimo kioskuose buvo pardavinėjami atvirukai.

(Būs daugiau)

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

Veržlėna dėl tremtinių kultūrininkų gyvenimo

Okupuotosios Lietuvos bolševikinė spauda įvairiomis progomis cituoja iš "Draugo", "Naujienų" ar "Dirvos" ištraukas, kuriose aprašoma, be ko kita, ta ar kita mūsų kultūrininkų nesėkmė ar iškėlimai, kai kurie trūkumai. Laikraščiai prieina išvados, esą jų gyvenimas esąs sunkus ir todėl siūlo grįžti į Lietuvą...

Rašėvos, lakantieji iš okupantų lovių ir rašantieji rusų garbei betgi turėtų žinoti, kad mūsų tremtiniai rašytojai į laisvuosius kraštus pasitraukė iš Lietuvos ne geresnio gyvenimo, ne baltesnės duonos ieškodami, o priešingai — norėdami laisvės ir išvengti okupantų teroro, kuris ištiko jų artimuosius ir gresė jiems patiems. Jie žino, kad lietuvių tarp jų užsieniuose nėra tinkamų sąlygų, bet tuo labiau nėra jų okupantų teroro Lietuvoje. (b)

Vanoja Naujienas, Grigaitis

"Literatūros ir Meno" beveik kiekvienam numeryje galima užtikti įvairių pamokslų "Naujienoms" ir ypač užkliūvama už jų redaktoriaus Dr. P. Grigaičio. Viena proga netgi prikišama, kodėl laikraštis nesirūpina Amerikos lietuvių repatriacija atgal į Lietuvą... Esą "Naujienos" baltinančios smetoninį režimą ir garbinančios fašistus. Kas skaito Naujienas, tas gali susidaryti įspūdį, kad "Literatūros ir Meno" rašėvos "Naujienų" paskaitytį negauna. (b)

Bolševikų balsai apie nacių kacetus

Neseniai Lietuvos knygų rinkoje pasirodė rašytojo Balio Sruogos rašyti šešiolmas; V. jame tome atspausdintas ir jo naujas veikalas — "Dievų miškas" arba kacetiniai atsiminimai iš Stuthofio koncentracijos stovyklos 1943-1944 metais. Bolševikų spauda betgi šia proga prikiša Sruogai, esą jis nebuvo bolševikas ir "neturėdamas marksistinės - lenininės pasaulėžiūros, negalėjo giliau išvengti aprašomų įvykių esmės, nustatyti teisingo reakcijos ir pažangos jėgų santykio, jis buvo tolimas proletarinio internacionalizmo ideologijai. Nebūdamas aktyvus antihitlerinio judėjimo dalyvis, nors ir matydamas bei jausdamas pragaištingus hitlerizmo darbus, jis vis dėlto liko pasyvus visų įvykių stebėtojas". Toliau laikraštis, įvertindamas Sruogos atsiminimų turinį, sustodamas prie aprašytų įvykių, prideda: "Nesinori tikėti, kad taip ištikrųjų buvo: kad lageryje nuodijo ir degino gyvus žmones, vyrus, moteris ir vaikus, kad čia dar negimė kūdikiai buvo 'krikštijami' politinio nusikaltėlio trikampiu... Bet taip buvo ir žmonija su didžiausiu pasipiktinimu amžiams pasmerkė žudynių organizatorius ir budelius. Amžiams..."

Taip, ištikrųjų nacių teroras buvo žiaurus. Bet šiandien visam pasauliui gerai žinoma, kad nepalyginamai žiauresnis ir ilgesnis bolševikų teroras. Nacių KZ stovyklos, Hitlerio sukurtos, su Hitleriu ir išnyko, jį sovietinės stovyklos turi žymiai ankstesnę žmogaus kankinimo ir žudymo praktiką. Jos atsirado iš 40 metų sukaktį. Kaip ten kankinamas žmogus, žinoma tiek visam pasauliui, tiek ypač Lietuvoje gyvenantiems žmonėms, jų tarpe ir "L. ir Meno" rašėvoms. Jeigu kartais kas būtų neaišku, jie galėtų drąsiai pasiklausti kelių savo kolegu,

kuriems kažkaip nusišypsojo laimė iš tų kacetų sugrįžti.

Storos knygos sukurios apie nacių kacetus. Daug prirašyta apie bolševikų koncentracijos stovyklas. Bet tai dar tik vandens stiklinė ežerė.

Mes gavome žinių, kad B. Sruogos kacetiniai atsiminimai Lietuvos žmonių noriai skaitomi, nes jie, skaitydami apie nacių stovyklas, gali lengvai įsivaizduoti savo artimųjų kančias bolševikų kacetuose, apie kuriuos net kalbėti balsiai užginta. (b)

Džiaugiasi gavarilkomis

Ta pati bolševikų batlaizų spauda džiaugiasi, esą Lietuvoje labai išplitęs radijas. Girdi, radijo punktų garsiakalbių, t.y. gavarilkų, esą kiekvienam kolchoze, o kas nori, gali tokius garsiakalbius nesunkiai įsigyti ir į savo butus. Esą šimtai žmonių gali klausytis muzikos ir "politpodgotovkos", ko buržuaziniai laikais nebuvo.

Mus kitais keliais pasiekiančios žinios informuoja, kad ištikro Lietuvos žmonės nesidžiaugia nei gavarilkomis, nei politpodgotovkos pamokomis, nei kuria kita propaganda. Vietoje jos jie nori duonos, pieno ir mėsos. Gi kai kurie jautresnieji, esą, net ausis užsikemša, kad negalėtų girdėti šios "tarybinės muzikos". Jie būtų labai dėkingi sovietų valdžiai, jeigu ji šio "meno" nebūdrų per prievartą. (b)

Nesidžiaugia nė sputnikais

Ir Ok. Lietuvos bolševikų spauda labai iškėlia sputnikų reikšmę, teikdama žinių apie jų judėjimą, svorį ir neitą kelią. Atrodo, kad Lietuvos žmonės turėtų būti patenkinti, vietoje duonos ir kito maisto gavę "sputnikus". Deja, taip nėra. Mus informuoja iš kitų šaltinių, kad lietuviai abejingi viskam, ką daro sovietai. Kiti net mano, kad sputnikų visai nesą, girdi, juos sukūrė tik sovietų propaganda. (b)

Renka rankraščius

LTSR Mokslų Akademija pradėjusi intensyviau rinkti lietuvių rašytojų rankraščius. Esą gauta nemaža žemaitės, Janonio, V. Montvilos, S. Neries, L. Giros, B. Sruogos, K. Jasiukaičio, G. Petkevičaitės-Bitės rankraštinių medžiagų. Šiuo metu esą intensyviai renkami rašytojo Antano Vienuolio-Žukausko rankraščiai, fotografijos, laiškai. Būsią renkami ir gyvų žmonių atsiminimai apie A. Vienuolį. Už suteiktą medžiagą mokamas ir honoraras. (b)

Tiriama Lietuvos žemė

Šiuo metu Lietuvos geografinė intensyviau tiria Lietuvos žemę: klimatą, reljefą, ežerus, upes, pelkes. Esą sudaromas kompleksinis Baltijos jūros kranto kadastras. Iš rusų kalbos esą išversti du fizinės geografijos tomai, vienas geografijos pagrindų tomas. Leidyklai jau įteikta plati "LTSR geografija". Paruošta esanti ir "Lietuvos TSR ekonominė geografija". Spaudai rengiama platesnė studija apie Lietuvos ežerus. Esą pradėti vykdyti atmosferinių kritulių radioaktyvumo tyrimai ir nagrinėjami klausimai, susiję su radioaktyvių medžiagų apytaka atmosferoje. Būsią siekiama pakelti vidaus vandenų produktingumą, įveikiant juose naujas žuvų veisles, atgabentais iš įvairių Rusijos vietų. Rašoma "Lietuvos TSR archeologinė apybraiža". (b)

— **Koks šventasis su aodega?** — Atsakymą rasite Mūsų KNYGOJE. **Gavara Naujienose** tik už \$1.00.

Likėnų kurortėlis

Biržų apskrityje, netoli Paibiržės, jau nuo pr. amžiaus žinomi Likėnų gydymieji šaltiniai. Nepr. Lietuvos valdžia prie Smardonės buvo pastatę sanatoriją su per 40 lovių, kur buvo gydomi ligonys reumatikai, suvažiavę iš įvairių Lietuvos vietų. Bolševikų spaudos žiniomis, ir dabar ten veikianti gydyla, kurioje gydomosi 90 žmonių, o vasaros metu apie 100. (b)

Vietoje raudonosios vėliavos — šluota

Bolševikai labai mėgsta raginti darbininkus dirbti sparčiau tempu. Šiuo atžvilgiu jie nie niekuo nesiskiria, sakysime, nuo Amerikos kapitalistų, fabrikantų, o dažnai savo stropumui dargi juos praneša. Kadangi darbininkai, ypač blogai maitinami ir negeriamai alginami, nelabai judinasi, kai skelbia tarpfabrikines varžybas, it mažų vaikų tarpe skautai: girdi, kas daugiau pagamins. Paskiriamos ir premijos laimėtojams. Dažniausia jomis būna pereinamos raudonosios vėliavos. Vadina si fabrikas, laimėjęs varžybas, gauna bolševikų raudoną skarmalą. Suprantama, kad dėl tokio paniekos ženklų labai kas iš kailio neriasi ir varžybos nevyksta. Pastaruoju metu ir partija pakeitė taktiką: vietoje raudonosios vėliavos duoda šluotą ir tai ne laimėjusiam fabrikui, o pralaimėjusiam. Kaune tokią premiją spalio revoliucijos šventės proga laimėjęs "Metalisto" fabrikas, kuriame esą rasta daugiausia netvarkos. Tokia šluota, vietoje raudonosios vėliavos, iškilmingai prikabinama prie fabriko vartų. Mus pasiekusios žinios teigia, esą pavergtosios Lietuvos darbininkai tokiomis šluotomis dang daugiau džiaugiasi, kaip raudonosiomis vėliavomis... (b)

Mėras gavo pagyrimą už miesto apvalymą

Amerikos miestų sąjunga (Municipal association) įteikė Chicago mėrai Daley dovaną už pereinę metų pastangas apvalyti miestą. Dovaną įteikta Esquire teatre, kur buvo rodomas filmas "Pride of a City". Tas filmas bus rodomas visuose kino teatruose ir organizacijų rengimuose. Priimdamas dovaną mēras pareiškė, kad Chicago miesto tikslas 1958 metais yra kiekviename bloke turėti po vyrą ir moterį, kurie vadovaus ir rūpinsis švaros darbais.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-9833

STANKUS Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir pramoninių pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų. Ofiso ir namų telefonas: **Prospect 8-2013** 7403 So. Western Ave. CHICAGO 36, ILL.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAFayette 3-8248
(i vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.

ŽIEMOS SEZONINIS IŠPARDAVIMAS

Motorola Television Special su nešiojamu staliuku \$12995

3 dal. sofa su 2 staliukais, staliuku gerimams, 2 lempom \$24995

Vokiškos gamybos Radio FM ir trumpų bangų HI-FI pasirinkimas. Taip pat didelis pasirinkimas naujausių ir moderniausių rakandų, TV ir radijo aparatų, veidrodžių, lovų ir kita.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

Turtas Siekia 60 Milijonų Dolerių

Atsargos Fondai didesni negu \$5,700,000.00

Todėl ji ir yra pati stipriausioji ir saugiausioji taupymo bendrovė. Dabar laikai keičiasi. Šiandien jau reikia rimtai galvoti apie savo santaupas. Kiekvienam reikia žinoti, ar jo sutaupyti pinigai yra padėti saugioje bendrovėje.

Karo ir depresijos metais STANDARD FEDERAL visiems savo taupytojams išmokėjo pagal pareikalavimą, o depresijai praėjus ji dar pridėjo ekstra 2% dividendus tiems, kurie joje taupė savo pinigus. Tokį dividendą tais laikais visoje Amerikoje išmokėjo tik viena STANDARD FEDERAL. Nebuvo kitos bendrovės, kuri už depresijos laikų laikytas santaupas būtų pakėlusios tokius dividendus.

STANDARD FEDERAL kiekvieną metų auga ir stiprėja. Šiandien jos TURTAS SIEKIA \$60,000,000.00
ATSARGOS FONDAI \$5,700,000.00
Brangus namas knygoje įvertintas tikrai \$1.00.

STANDARD FEDERAL turi sudariusi visus valstybės numatytus fondus.

STANDARD FEDERAL YRA PATI SAUGIAUSIOJI IR STIPRIAUSIOJI TAUPYMO BENDROVĖ. PADEK JON SAVO SENTAUPAS.
STANDARD FEDERAL visą laiką moko didelį nuostimį, bet pradedant 1958 m. sausio 1 dieną ji dar pakėlė nuostimį ¼ visiems taupytojams.

Pinigai, įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, JR., Vice-President
JUSTIN MACKIEWICH, President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šėštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč. ir Šėštadienį tikrai susitarus.

WALbrook 5-9106 — RAndolph 6-1190

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šėštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šėštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Olympic 6-4195

DR. A. J. GUSSEN

DANTU GYDYTOJAS
4945 W. 14th St., Cicero, Illinois
Val.: nuo 10 ryto iki 4 val. po pietų ir nuo 6 iki 8 valandos vakaro.
Šėštadieniais nuo 10 iki 2 val. Trečiadieniais pagal susitarimą.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šėštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir šėštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Trečiad. ir šėštad. tik 10-12 val.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šėštadieniais 12-4 val.

Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepią šaukiti Kėdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Dalyv. afternoons.
Vakarpas: pirmad., antrad., ketvirtad. 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmad. ir ketvirt. 2-5 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 val. vak. Šėštadieniais nuo 2-4 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šėštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Nakti skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St. Beverly Hills
Tel.: BEverly 8-3946

Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. vak. kasdien, išskyrus trečiadienį. Šėštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet. 7-9 p. m. Šėštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — NAMų CE 3-7786

Ofiso telef.: CLiffside 4-2896

Rezidencijos: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šėštad. 2-6 val. po pietų.

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

— MONDAY, JANUARY 27, 1958

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4445 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8 Ser., Subatę ir Nedēl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namy telefonas: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepią virsutiniai telefonai šaukite Midway 3-0001

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šėštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Kampas 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak. antrad. ir penktad. nuo 1 iki 5 val. po pietų, šėštad. nuo 2 iki 4 val. po pietų, trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaškevičiūtė

(VAŠKEVIČIŲTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šėštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS

DANTU GYDYTOJAS
4445 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: VI 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šėštadieniais 1-4 p. p. Sekmdieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bantai, dožai, Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šėštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 WEST 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta), šėštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel.: YArds 7-1829

Pritaiko Akinius
Keičias Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šėštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL

Išvyko atostogų į Phoenix, Arizona. Grįš atgal į Chicago 1958 m. vasario (Feb.) 3 dieną.

4454 SO. ASHLAND AVENUE

GRADINSKAS

Radijai, Fonografai, TV, HI FI
NUOLAIDA LG 1/3
vokiškiems aparatams • Vietiniai HI FI stereo garso rekordieriai. DUODAM IŠSMOKETINAI.

PRIMAM SENU • TAISSOM J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Frontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

LIETUVIŠKA APDRAUDU AGENTŪRA

Visų rūšių apdraudimas.
Automobilių finansavimas. Notariatas
Valstybės patvirtintos kainos

JONAS KIRVAITIS, WALbrook 5-5671
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Skiepai nuo slogos, influencos ir polio

Du Tulane universiteto daktarai, New Orleans, padarė pranešimą Amerikos Clinical Research federacijai, kad jų laboratorijū tyrimai davė gerus rezultatus, ieškant skiepi, kurie apsaugos nuo slogos (šalčio), influencos ir polio. Dr. William J. Mogabgab ir Dr. William Pelton pareiškė, kad jiems jau pavyko izoliuoti naują virusą, kuris yra tiksliai slogos sukėlėjas. Tas virus pavadintas "2060". Izoliuotas ir kitas virus, žinomas kaip "JH". Abudu šie virusai yra galimi kultivuoti beždžionių inkstuose. Tokiu pat metodu yra kultivuojamas ir polio virus, gaminant skiepus nuo polio.

Patirta, kad abudu tienu virusai pagamina kitokius rezistentus (antibodies), todėl juos abudu reikia įjungti į skiepus, kad gautųsi tinkami vaistai prieš sloginius susirgimus. Manoma, kad dar yra daugiau "šaltųjų" sukėlėjų virusų, kurie iki šiol dar nėra izoliuoti. "Mes tikime, kad tie virusai galės būti įjungti į skiepus prieš kvėpavimo organų ligas", sako išradėjas.

Visuomenė mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR PADIDINOME 1/2%

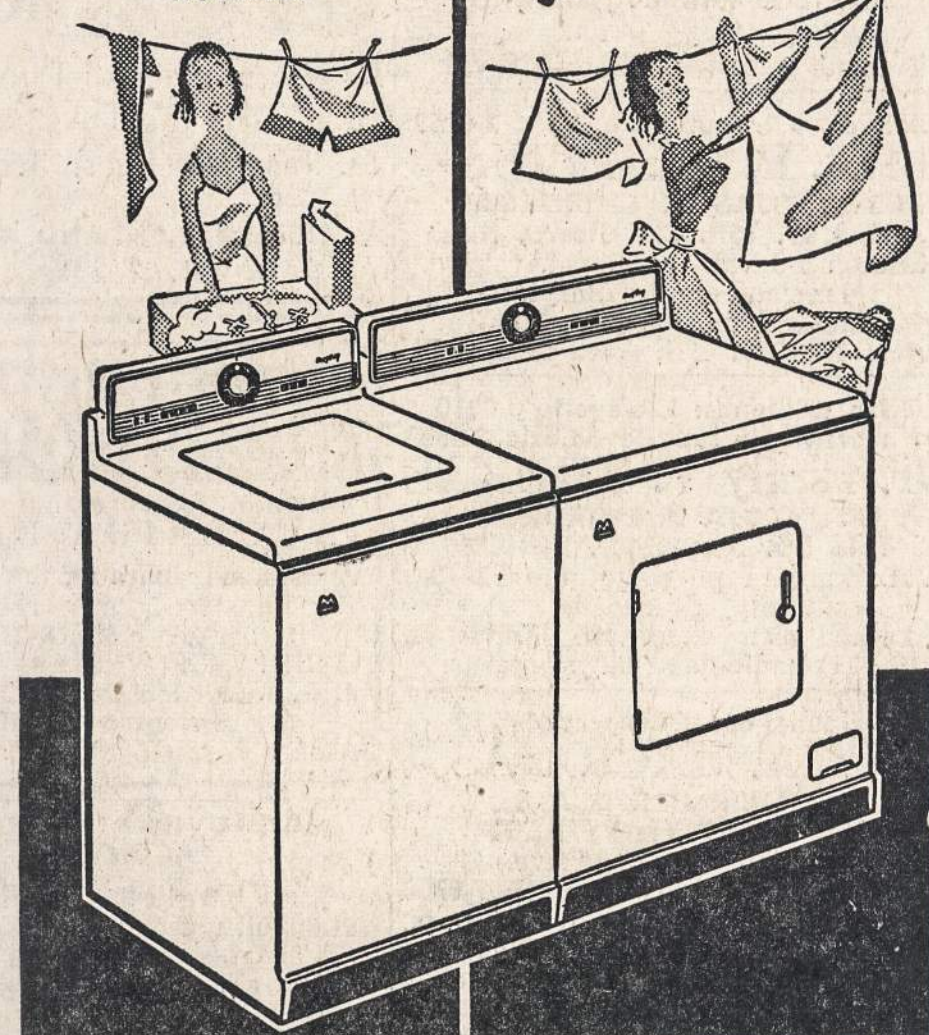
TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVARIUS PATARNAVIMUS VERTUL. Keisiojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 West 47th Street, Chicago, IL
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.
Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį, šeštadienį, sekmadienį nuo 9 iki vidurdienio.

New MAYTAG Mates

"Wash-bowl" wash no more!

Be a weary pin-up girl no more!

MAYTAG
All-Fabric
AUTOMATIC

MAYTAG
No-Vent
DRYER

Actually duplicates hand-washing methods:
• Washes gently because agitation and spin-speed are slowed. As little as one minute wash time! (Regular speed for regular fabrics.)
• Allows even cold water wash and rinse, automatically! Warm or hot, too, of course.
• Matches water to load. Automatic Water Level Control saves up to 1½ gallons per small load, automatically!
Of course, regular fabrics get the regular MAYTAG treatment.

Rids you of the work and weather worries of line drying, and every dryer drawback as well:
• No more awkward, expensive, vent pipe.
• No more humid heat that's tough on walls.
• No more lint on the floor.
MAYTAG's patented water extractor ends all these annoyances. Clothes come out fluff-dried, smelling fresh as fresh-air dried!

SEE the new MAYTAG MATES... make it today!

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEmlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Studentas su revolveriu

James Hahn, 20 metų, iš Chicago priemiesčio Maywood, studijuojas Concordia mokytojų kolegėje Seward, Neb., buvo girtas ir medavė kitiems studentams ramiai dirbti.

Kai studentas Donald Miller, jo kaimynas, įėjo į jo kambarį ir pasakė nurimti ir padėti revolverį, šis paleido jam kulka į krūtinę ir sunkiai sužeidė.

Po to, naudodamas tą patį revolverį, studentas iš vieno žmogaus atėmė automobilį, iš kito pareikalavo sumokėti už gazoliną ir pasileido į Omaha, Nebr. Ten jis buvo pagautas.

Policijai jis yra žinomas iš ankščiau už švaistymąsi revolveriu. Pereitais metais jis panaudojo ginklą prieš merginą, kai ji nesutiko ateiti į pasimatymą. Jis buvo už tai tik įspėtas. (v)

Azijos sloga ir plaučių uždegimai

Dr. Herman Bundesen praneša, kad nuo sausio 1 d. Chicagoje buvo užregistruota 275 susirgimai plaučių uždegimu su 180 mirimais; tuo pačiu metu buvo 18 influenza susirgimų su 2 mirimais. Prieš metus tuo laiku buvo 199 susirgimai plaučių uždegimu ir 188 mirimai, ir tik trys influenza susirgimai.

Suzanne Elaine Soule iš Freeport, N. Y., kurią Redwood teismas Kalifornijoje pripažino kaltą antro laipsnio žmogžudyste. Ji nužudė mirties bausmės.

Bedarbių padaugėjo 11.8%

Ieškančių nedarbų kompensacijos bedarbių skaičius Illinois valstybėje sausio 11 d. buvo 155,863, praneša Illinois darbo departamentas. Tai reiškia, kad per paskutinę savaitę bedarbių skaičius padidėjo 11.8%. Chicago srityje (Cook ir DuPage apskrityse) buvo 78,781 aplikan-tai. 1957 m. sausio 12 d. tokių buvo 50,086. Visose JAV nedarbo kompensacijų reikalavjančių šiuo metu yra 2,863,000. Imant nuosimėtais, Illinois ir Chicago miestas palyginamai turi mažiausią bedarbių. Kai, sausio 4 d. statistika, Michigan turėjo 10.2%, Pennsylvania 9.1%, New Jersey 8.3%, California 7.1%, New York 6.9%, Indiana 6%, Ohio 5.7%, Illinois turėjo 5.7%, o Chicago tik 4%.

Mokinių patikrinimas ar kas neserga džiova

Dvylikos mokyklų, iš kurių aštuonios pradžios ir 4 aukštesniosios, mokiniai ši pavasarį bus tikrinami, ar kas neserga džiova.

Bus tikrinama kas savaitę po vieną mokyklą, pradedant DuSable aukšt. mokykla, 4934 So. Wabash vasario 18 d., baigiant Peabody prad. mokykla 1444 W. Augusta gegužės 20 d. Mokiniams bus išvirkščiamas ir ranka mažas tuberkulino kiekis ir po dviejų dienų bus patikrinama. Jei bus mažas paraudonavimas, ir patinimas, bus ženkla, kad vaiko kūne įvyko reakcija. Reakcija nereiškia, kad vaikas turi džiova, bet kad jo kūne kur nors yra įsitemusių džiovos bacilų. Dažniausiai tokia reakcija nereiškia, kad vaikas serga džiova, bet pavojaus yra, nes bacilos, esančios kūne, gavusios tinkamas sąlygas, gali įsigalėti. Todėl tokie patikrinimai yra labai svarbūs, nes galima ligą sunaikinti lig dar neišsivysčius.

Pereitą pavasarį buvo daryti tyrimai 9 mokyklose, kur buvo rasta apie 10% studentų, kurie reagavo į tuberkuliną.

Eržvilko klubo vakaras

Eržvilko klubo vakaras įvyks šeštadienį, vasario 1 d. 7 val. vakaro Vengeliško svetainėje, 4500 So. Talman ave. Bus gera muzika, skanūs valgiai ir geri gėrimai. Programą atliks eksperimentiniai chorai.

Nariai ir visuomenė nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Klubas skiria aukų visuomenės reikalams ir tikisi visuomenės paramos. Ypatingai kviečiami visi Eržvilko apylinkės žemaičiai, būtent raseišikiai, žvingišikiai, tauragiškiai, kaltinėišikiai, skaudvilkiškiai, gaurišikiai, jurbarkišikiai, batakiškiai, nemakšišikiai, viduklišikiai, skaisgiriškiai, girkalniškiai, šilališkiai, lankuviškiai, kviedarnišikiai, vainutiškiai, vadžgiriškiai, labgiriškiai ir kiti.

Steponas Narkis, pirm.

TRUMPAI

— Sophie Barcus radijo programose kiekvieną pirmadienį bus skiriamas laikas ALT ir atėjančios 40 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties reikalams. Šį pirmadienį, sausio 27 d., tarp 7 ir 8 val. vakare kalbės ALT išdinkinas Mykolas Vaidyla. Klausykites Sophie Barcus radijo programų.

— Burlington Chicago prekių stotyje dirbą lietuviai, atsivėlgdami į sunkią Lietuvos laisvės kovų invalidų padėti, ir žinodami, kad dažnas jų nepajėgia užsidirbti pragyvenimui reikalingų pinigų, paaukojo jiems \$50.75. Invalidų sąrašui surinkti pinigai yra pas savanorių kūrėją A. Liskevičių, kad jis įteiktų paskirtoms įstaigoms.

— Juozas ir Ona Paviloniai, 6840 So. Artesian ave., gavo laišką iš giminaitės Genės Slavikauskienės iš Panevėžio, kuri rašo išsiuntusi paketą su rankdarbiais, kėtais sūriais, baravykais, cigarėtimis ir gintarinėmis sagutėmis.

— Chicago Lietuvos Studentų Sąjungos Sklyrius vasario 1 d. Chicago Lietuvos Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., rengia vadinamąjį Finis Semestre (semestro baigimo) vakarą, kuris prasidės 8 val. vakare. Šokiams gros Vytauto Jančio orkestras. Tiek studentai, tiek visuomenė nuoširdžiai kviečiami atsilankyti.

— Iš LB sluoksnių rašo: Marquette Parko lietuvių kolonija kasdien didėja ir yra pati gausiausia visoje Chicagoje. Toje kolonijoje yra daugiau, kaip 300 mokyklinio amžiaus vaikų, kurių didelė dalis nelanko liutuaninių pamokų. Negalima pasigirti ir kitose srityse: LB tautinį lietuvių ansamblį lanko mažas vaikų skaičius, organizacijos silpnai terodo veikimą. Žymi dalis mūsų inteligentų visai nesidomi tokiais reikalais.

— L. Rimkus pirkio iš Z. Cichy nuosavybę 6730 S. Claremont.

— Andrius Juškevičius pirkio iš J. Arlauskos nuosavybę Calumet apylinkėje.

— Pranas Klaptauskas pirkio iš Juozo Jasudavičiaus nuosavybę Lake apylinkėje.

— Kazys Poška pirkio iš C. Honath nuosavybę Lake apylinkėje.

— E. Klimas pirkio iš A. Tedesco nuosavybę Lake apylinkėje.

— Juozas Stankus pirkio iš J. Bischak nuosavybę Artesian Av.

— Jonas Gumbaragis pirkio iš Antano Urbono nuosavybę Francisco Ave.

— Antanas Gintneris pirkio iš Wm. North nuosavybę Ciceroje.

— Algirdas Gilyš pirkio iš R. MacNab nuosavybę Worth apylinkėje.

— Kazys Baltrukonis pirkio iš

RENTING IN GENERAL Nuomos

NAMŲ SAVININKAI!
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI NEMOKAMAI.
Turime laukiančių sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti PROspect 8-2234.
Varpas Real Estate
5916 So. Western Ave.

REIKALINGI APARTAMENTAI
Geri baltaveidžiai nuomininkai. Savininkams nereikia nieko mokėti. Telefonuoti bet kada. Noel Realty Co., 6001 So. Kedzie. PROspect 8-5353

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDAVIMUI BIZNIS
su namu geroje vietoje, Brighton Parke
4140 So. Maplewood Ave.

J. Zartler nuosavybę 4852 W. Eddy St.

— P. Petrauskas pardavė Wm. Rumsfeld nuosavybę 7781 So. Troy St.

— C. Jucas pirkio iš Antano Janukaičio nuosavybę 5940 S. Wolcott St.

— V. Kučiauskas pirkio iš P. Markūno nuosavybę 5603 S. Ada St.

Nauji, puikūs ir saugūs automobiliai

1958 m. Chrysler korporacijos automobiliai yra paties moderniškiausio stiliaus su pačiomis paskutinėmis inžinierijos naujovėmis. Jų grožis suderintas su teikiamu saugumu, todėl jie ir yra keliais metais pranašesni už kitus modelius.

Nauji kontroliuojamo boks-telio langai vairuotojui duoda ne tik patį geresnį vaizdą, bet žymiai praplečia matymą — pirmyn, į abi puses ir užpakalinę. O kas liečia motorus, tai galima pasakyti, kad Chrysler 1958 m. automobiliai yra patys naujausi nebrangūs jėgos gamintuvai ant ratų.

Dvigubus priešakinės šviesos yra populiarūs 1958 m. Chrysler automobilių naujovė. Ji leidžia vairuotojui žymiai toliau matyti. Stiprus, projektoriniai meta šviesas 75 pėdas, toliau, negu viena lampa. Naujas "Hi-Temp" aliejaus ir specialūs viską liečiantieji Chrysler stabdžiai yra standartiniai prie kiekvieno 1958 m. automobilio arba sunkvežimio.

Automatiškas vairuotojas vieškeliais kontroliuoja automobilio greitį pagal vairuotojo iš anksto nustatytą skubą. Palietus stabdžius, automatiškas vairuotojas momentaliai išjungiamas. Ši nauja priemonė daugumai padeda saugiau keliauti.

Chrysler bendrovės vėsintuvai kontroliuoja oro drėgnumą ir karštį. Vėsintuvus judina esama orą arba leidžia vairuotojui visai šviežią.

Dar vienas Plymouth, Dodge, De Soto, Chrysler ir Imperial automobilių gerumas yra tas, kad nepaprastai lengva juos aptarnauti. Distributorius, aliejaus tikrinimas, aliejaus pompa ir filtrai yra įrengti visai prie motoro priešakio.

ALELIUNIENE PADEDA RENGTI VAKARĄ

Lietuvių Moterų Piliečių Lyga vasario 23 d. rengia didelį vakarą. Yra sudaryta komisija vakarui ruošti. Žinoma šios Lygos veikėja Ona Aleliūnienė yra komisijos narė ir padeda tvarkyti vakaro reikalus.

Pranešimas!

Siuntiniai pasiekia Lietuvą ir kitus kraštus per 2-8 savaites. Jūs galite siųsti visokių savo daiktus ir pirkti pas mus: kostiumams, paltams, suknėlėms medžiagas, laikrodžius, akordejonus, deimantinius peilius stiklui piauoti ir kitokias prekes. Prekių ir patarnavimo kainos neaukštos. Pasiųskite nors vieną siuntinį bandymui ir įsitikinsite mūsų geru patarnavimu. Reikalaukite informaciją.

WORLD PARCEL SERVICE,
3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel.: Yards 7-0677 (J. Karvelio prekybos patalpose). (Sk.)

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

TAVERNA-ROOMING HOUSE biznis geroje vietoje: 2 namai. Vienamė—taverna, salė, virtuvė (1 aukšte) ir moderniškas 8 kamb. butas antrame aukšte. Kitam name (7 metų)—8 mod. įrengti ir pilnai apstatyti nuomojami kambariai. Rūsūs. 5 karų garažas. Pajamų \$1,000 ir mėn. Kaina \$39,500. A. Reklaitis.

5 KAMB. (3 mieg.) 4 metų mūr. namas, tik 2 bloki nuo Marquette Pk. Šildymas alyva. Garažas. \$18,900. A. Katilius.

TURI BŪTI SKUBIAI parduotas 10 metų 6 kamb. mūr. namas Marquette Pk. Apacioj 4 kamb. (2 mieg.); viršū kitas tualetas ir 2 kamb. su atskiru įėjimu. Aut. šildymas. Naujas 2 karų garažas. Visi kambariai gana erdvi. Tikrai \$22,500. A. Linas.

GRAŽIAI UŽLAIKYTAS, didelis, stiprus mūras 63-jė gatvėje netoli Kedzie, 2-6 biznio patalpa (dabar maisto krautuvė). Šildymas garu—stokeriu. Gražūs butai po 3 mieg. 2 auto mūr. garažas. \$42,000. A. Sirutis.

PRIE LIETUVISKOS MOKYKLOS ir bažnyčios Marquette Pk. 6 kamb. mūr. bungalow. Karštu vand. aut. šildymas. Dvigubas garažas. \$22,000. A. Reklaitis.

\$100 I DIENĄ! Didelė ir graži taverna ir 5 kamb. butas arti Ashland ir 47-os. Rūsijje salė pobūviams. Šalia namo 25 pėdų sklypas, kuris vasaros metu naudojamas bizniui. Viskas tik \$28,000. A. Katilius.

2 SKLYPAI po 30 pėdų, prie 85-os ir Winchester. Kampinis \$7,000, greitas—\$6,000. A. Reklaitis.

P. LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street

Jei reikia paskolos namui pirkti arba statyti, tai užkeikite pas mus. Noriai duosim paskolą. Skubiai ir teisingai patarnausim.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKE
13 butų mūrinis, 3 po 5 ir 10 po 4 kambarius, garų šildymas, stokeris. Metinių pajamų \$14,000. Galima perimti paskolą už 5%.

GAGE PARKE
\$38,500 už 4 butų gražų mūrinių, centrinius šildymas alyva, aliumininius langai, kilimai, šaldytuvai ir kiti prie-dai.

4x4 kampinis mūrinis ant platus sklypo. Centrinis alyva šildymas, mūrinis garažas. Metinių pajamų \$5,280.

BRIGHTON PARKE
4 butų, 2 po 3, 2 po 4, geras medinis naujai apkalta namas, nauji porčiai, rūšys. Mėn. pajamų \$160 ir 4 kamb. butas savininkui. \$16,800.

3 butų mūrinis. Visi naujas centrinis alyva šildymas. Tuščias butas. Galima sutaupti, perimant \$13,000 paskolą. Tikrai \$20,000.

\$23,000 už 3 butų mūrinių 2 po 5, 1x2, centrinius šildymas dujomis, aliumininius langus ir kiti.

BRIDGEPORTE
5 butų mūrinis, 5x4 kamb., dujomis šildymas. \$16,000. Lengvos pirkimo sąlygos.

KITUR
13 butų mūrinis prie Hamilton Pk. (3 po 5, 9 po 4, vienas—3 bt.), garų šildymas, stokeris. Dvigubas porčius. \$12,000 metinių pajamų. Įmokėti apie \$15,000.

KUTRA - NORKUS

REAL ESTATE—INSURANCE
NOTARY PUBLIC
TVARKOME INCOME TAXES
2405 West 51st Street
WA 5-5030 arba PR 8-3579 (vak.)

MARQUETTE PARKE

3 AUKSTU mūrinis, 3 po 5 kamb., platus sklypas, naujas stokerių garais šildymas, modernios vonios, 3 mašinių mūrinių garažas. \$235 mėnesinių pajamų ir butas savininkui. \$38,900.

GAGE PARKE gražūs 5 kamb. mūrinis bungalow ir 3 kamb. butas rūsyje, nauja garų radiatoriais šildymo sistema, apsauga nuo potvynių, garažas su overhead durimis. \$20,900.

GRAŽUS 7 kamb. geltonu plytu namas, plytelis vonia ir du tualetai, kam-bietinė virtuvė, moderni alyva šildymo sistema, kuri vasarą pakeičiama vėsintuvu, aliumininiai langai, 2 mašinių garažas. \$17,900.

PASTEIRAUKITE mūsų namų sąrašą ir įsitikinkite pirkinių gerumu!

VARPAS

Real Estate, Insurance, Notary Public
5916 SO. WESTERN AVENUE
PROspect 8-2234

BRIGHTON PARKE:
Geras med. 3 butai: 6, 5 ir 2 kamb., central. alyva šildymas, \$210 pajamų, vieną butą tuoj galima užimti. Kaina tik \$18,500.

Mūr. 2 po 4, centr. šildymas viename butui, arti autobusų ir bažnyčią, gražūs kambariai.

Mūr. 6, 3 biznio patalpa ir 5 kamb. atsk. namukas, 68 p. sklypas, centr. šild., arti susisiekimo ir mokyklų.

SV. KRYŽIAUS PARAPIJOJE
Med. 6 butai, dujomis šild. 2 butai, kiti—alyvos pečiais, \$250 pajamų, mažas įmokėjimas. Paskubėkite.

Turime namų ir biznių visur. Patūpiname paskolas geriausiomis sąlygomis ir rimčiausiose įstaigose. Tvarkome visų rūšių draudimą. Notariuojame dokumentus. Pildome income tax pareiškimus.

ŠIMAITIS REALTY
General Insurance, Notary Public, Income Tax Service
2737 W. 43rd St. CL 4-2390

Bet koki nekinojama turtą greitai paruoši ir teisingai pirksti tikrai per mūsų įstaigą. Parūpiname paskolą, išrašome visokeriopą apdraudą. Veikia Notariatas.

NORVILA

2600 West 59th St. PROspect 8-5454

KAS IESKO GERU NAMU ar nori greit parduoti prašome skambinti ar atvykti pas Volodkevičių

Valdis Real Estate
2655 West 69th Street
PROspect 8-6040 ar REpublic 7-8534

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—MONDAY, JANUARY 27, 1958

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

5 KAMB. 8 METŲ rezidencija, vienas blokas nuo Marquette Pk. Šildymas alyva. 2 karų garažas. \$20,000. A. Katilius.

I VAKARUS nuo Marquette Parko mūr. 4 metų 5 kamb. (3 dideli mieg.) namas. Moderniška virtuvė ir vonia. Gazo šiluma, 1½ karo garažas. Tik \$18,000. A. Linas.

GEROJE MARQUETTE Pk. vietoje 6 kamb. bungalow. 4 kamb. butas bamente ir dar vienas kamb. pastogėje. Apsauga nuo potvynio. Garažas. \$25,500. A. Katilius.

7 KAMB. (4 MIEG.) 6 metų moderniškai įrengtas med. namas. 60 pėdų sklypas. Arti 78th ir Cicero. \$15,000. A. Sirutis.

LABAI GRAŽUS mūr. namas Marquette Pk. 2.4. Aut. alyvos šildymas. Dvigubas gar. \$28,500. A. Reklaitis.

6 KAMB. REZIDENCIA. Tikrai 2 bloki nuo Marquette Pk. Šildymas gazu. 2 karų garažas. \$19,500. A. Katilius.

GRAŽIAI REMODELIUOTAS 6 k. mūr. bungalow Marquette Pk. Rūsijje ekstra graži ir didelė virtuvė. Karštu vandeniu gazo šildymas. Garažas. \$18,400. A. Sirutis.

7 KAMB. (4 MIEG.) mūr. bungalow geram stovyje Chicago Lawn rajone. Mod. virtuvė ir vonia, karštu vandeniu gazo šildymas, žiem. langai. Garažas. \$21,500, arba pasiūlymas. A. Reklaitis.

PILDOME INCOME TAKSAS
P. LEONAS REAL ESTATE
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

JŲSŲ DEMESIUI!

PENKI TUKSTANČIAI nuomos metams, 2 aukštų mūras, geroj biznio vietoj. Pirmas aukštas biznis ir 4 kambarių butas. Antrame aukšte 3 butai. Mūr. garažas, rūšys, centralinis šildymas. \$34,000.

NAUJAS MORINIS, 6 kamb., moderniškai įrengti, beismontas, alyvos šildymas. I vakarus nuo Marquette Parko. \$18,000 arba geriausias pasiūlymas.

2 AUKSTU, 7 kamb. apkalta mediniais, moderniška vonia, beismontas, centrinius šildymas, aliumininiai langai, garažas. \$14,800.

ORIGINALUS 3 butų mūrinis, gerai įrengtas, centrinius šildymas, 2-ju auto garažas, geros pajamos. \$27,000.

Valdis Real Estate
2655 West 69th Street
PROspect 8-6040 ar REpublic 7-8534

Cicero pirkiny art 50 ir 31 St. 3 butai 4-34 kamb. dujų šild. Pajamų \$190 — \$14,500. Svoboda, 6013 Cermak — Bishop 2-2162.

SKOKIE kooperatyvūs mūr. apartamentas, 4½ kamb. Privatus porčius, dvigubi žieminiai langai ir tinkliniai. Gazo šildymas. Didelis sklypas, daug priedų. Pusė bloko į parką, krautuvės ir susisiekimas. \$13,000 — \$5,000 įmokėti, \$8,000 morkių už 4½% mokamas po \$73.50 mėnesiui už viską. Sautike ORchard 5-0087

MARQUETTE Parke arti 71-os gatvės baigiamas mūrinis namas, 2 po 5 ir ofisas. GRovehill 6-7692.

Graži mūr. 6 kamb. rezidencija. 5 metų senumo. Arti Western Electric. Dujų furnas šild. 2 automob. mūr. garažas. \$18,900. \$4,500 įmokėti. Svoboda, 3739 West 26 St. Lawndale 1-7038.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardav